Annus XIII. N. 12. December 1899.

QUAESTIONES ACADEMIAE LITURGICAE ROMANAE

Circa « ADDENDA ET VARIANDA » in Rubricis.

XII.

DE ORATIONIBUS ET SEQUENTIA
IN MISSIS QUOTIDIANIS DEFUNCTORUM.

(Tit. V, nn. 4, 5).

Remigius presbyter in Missis quotidianis de requie dicendis, seu cantatis seu lectis, saepe de novo super his iure conqueritur. De cantatis, quia commodior erat antiquum ius, unam semper Orationem iubens ; de lectis etiam, quia saepe legem adimplere non valet, vi cuius prima Oratio esse debet pro defuncto vel defunctis certo designatis, quam designare non potest. Intelligere praeterea nequit, quare, si pro uno aut pluribus defunctis certe designatis Missa fiat, secunda Oratio sit *ad libitum,* dum nihil mutari de Orationum ordine in Missali posito praescribitur, si pro defunctis in genere celebretur. Insuper numerum Orationum imparem in Missis lectis praescriptum, impossibilem praedicat. Denique contra obligationem dicendae Sequentiae in Missis lectis privilegiatis saepe clamitat, quod proprium dicit Missae cum cantu. Quibus sic stantibus, argumentum praestat admirationis pluribus Collegis suis, qui nunc unam, nunc aliam ex novis circa has Missas praescri-

ptionibus inobservatam ab ipso audiunt. *Quaeritur:*

1. *Quid ius antiquum liturgicum, quid praesens decernat super Orationum numero et qualitate, maxime circa primam, in Missis quotidianis defunctorum, et quibus ius vigens momentis cohonestari possit?*

2. *Quare pro Missis defunctorum in genere amplius non liceat secundam immutare Orationem, et quomodo, si velit, impar servari possit numerus cum aliae ad placitum praescriptis Orationes adduntur?*

3. *Quomodo Remigii conquestibus respondendum in reliquis singulis, quae obiicit, ut in casu?*

SOLUTIO

Ex dissertatione Rev. Dom. Antonii Rodriguez, habita in Ecclesia Congregationis Missionis, prope Curiam Innocentianam, die 5 Iulii 1899; acta Epitome per R.mum P. Bonaventuram a Collepardo O. M. Capuc.

I. Quid ius antiquum liturgicum, quid praesens decernat super Orationum numero et qualitate, maxime circa primam, in Missis quotidianis defunctorum, et quibus ius vigens momentis cohonestari possit?

Vix ab exordio, Catholica Ecclesia, tamquam perfecta societas, sapientissimas constituit leges, ut ordinate procederetur circa sacrosanctum Missae Sacrificium, sive pro vivis applicandum, sive pro defunctis. Hinc fit, ut corpori liturgici iuris sit adeun-

dum, ad leges illas dignoscendas, quae ad prioris partis propositi dubii solutionem conducent. Sed quia, temporis decursu, non idem semper mansit ius illud, oportet antiquum a novo discernere, et sic quomodo fas sit se gerere impraesenti prae oculis habebitur. Novum, quod, in subiecta materia, ius considerandum venit, paucis abhinc annis in lucem editum est; nempe per generale Decretum sub titulo ; *Orationum et Sequentiae in Missis Defunctorum,* datum die 30 Iunii 1896. Hoc porro Decretum, iisdem fere verbis, in corpus Rubricarum Generalium Missalis, Titulo V, *De Missis Defunctorum,* sub numeris 2, 3, 4 et 5, inserendum esse Sacra Rituum Congregatio, sub die 7 Decembris 1897, censuit ; quod per Summum Pontificem plane ratum habitum est et praeceptum, die 11 eiusdem mensis et anni. Unde veteri textu Rubricae, Titulo mox citato, cum novo collato, ius utrumque patebit. Antiqua Rubrica, num. 3, in genere tantum loquebatur de Orationibus in Missis defunctorum dicendis, atque ita sese exprimebat : « In die Commemorationis Omnium Defunctorum, et in Anniversario Defuncti, dicitur una tantum Oratio: et similiter in die Tertia, Septima, Trigesima, et quandocumque pro Defunctis solemniter celebratur; in aliis Missis plures, ut de Feriis et Simplicibus dicetur infra in Rubrica de Orationibus ». Quod liturgicis auctoribus libertatem interpretandi relinquebat; Nunc autem, Rubrica immutata, res omnino clarescit. Ita se habet, addito alio numero : « N. 3. Una tantum Oratio dicenda est in Missis omnibus, quae celebrantur in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, die et pro die Obitus seu Depositionis, atque etiam in Missis cantatis, vel lectis permittente ritu, diebus Tertio, Septimo, Trigesimo et die Anniversario alicuius Defuncti, necnon quandocumque pro Defunctis Missa solemniter celebratur, nempe sub ritu qui duplici re-

spondet, uti in Officio quod recitatur post acceptum nuntium de alicuius obitu, et in Anniversariis late sumptis. N. 4. In Missis quotidianis quibuscumque sive lectis, sive cum cantu plures sunt dicendae Orationes, quarum prima est pro Defuncto vel Defunctis certo designatis, pro quibus Sacrificium offertur, ex iis quae infra in Missali habentur, secunda ad libitum, ultima pro omnibus Defunctis. Si vero pro Defunctis in genere Missa celebretur, Orationes sunt dicendae, quae pro Missis quotidianis in hoc Missali prostant, eodemque ordine, quo sunt inscriptae. Quod si in iisdem quotidianis Missis plures Orationes Celebranti placuerit recitare, ut de Feriis et Simplicibus dicetur infra in Rubrica de Orationibus, id fieri potest tantum in Missis lectis, impari cum aliis praescriptis servato numero, et Orationi pro omnibus Defunctis postremo loco assignato ».

Ceterae iuris veteris dispositiones, ad Rubricam valde incertam explicandam, in pluribus Decretis continebantur, inter quae sequentia prae oculis ponimus. Sub die 2 Sept. 1741, sancitum est ; « In Missis quotidianis, quae pro Defunctis celebrantur, possunt quidem plures dici Orationes, quam tres, sed curandum, ut sint numero impares, et aliquando pro illa *Deus, veniae largitor*. impune subrogabitur alia ver. gr. pro Patre, pro Matre etc. dummodo ultimo loco dicatur illa *Fidelium etc.* Die 16 Februar. 1781: quaesitum est : « 5. Utrum, quando non prohibentur Missae Defunctorum, possit celebrari Missa de Requiem pro defunctis vage sumptis, idest pro quibus Communitas debet applicare aliquam, vel aliquas Missas, quin Celebrans sciat determinate, sitne pro Sacerdote, pro laico, pro viro, pro foemina etc. ? Et quatenus affirmative ; 6. Quaeritur : quae prima Oratio erit dicenda in tali Missa ? ». S. Congr. rescripsit : « Ad 5. Affirmative. Ad 6. Dicendam esse pri-

mam Orationem ; *Deus, qui inter Apostolicos etc.*, ut habetur in eodem Missali ». Die 23 Sept. 1837, in *Mutinen.* « XI. Rubrica silet circa Orationes dicendas in Missa quotidiana pro Defunctis. Auctores vero cum Cavalerio sustinent primam dicendam esse pro quibus applicatur, secundam ad libitum, tertiam *Fidelium*, asserentes tres Orationes in Missa positas valere tantum pro Missa Conventuali singulis mensibus canenda in Cathedralibus et Collegiatis. Attamen Sacerdotes generaliter semper easdem recitant Orationes, nulla habita ratione pro quo applicant. Hinc quaeritur : 1. Quae Orationes in Missa quotidiana pro Defunctis dicendae sint a Sacerdote ? 2. An in Officiis, seu suffragiis, quae passim celebrantur apud Confraternitates Laicorum intra annum pro uno vel pluribus Defunctis cum Missa cantata, et exequiis, atque peculiari Missarum privatarum numero, unica tantum Oratio cum Sequentia dicenda sit a Sacerdotibus confluentibus, et quae in casu dicendae ? 3. Si Officium fit pro Defuncto Sacerdote qualis Missa, et quae Orationes dicendae ? ». S. Congr. respondit : « Ad XI. Quoad 1. Servetur Rubricae dispositio, et detur Decretum in *Aquen.* diei 2 Septembris 1741, ad Dubium IV (V. supr.). Quoad 2. Posse recitari unicam Orationem iuxta Rubricas cum Sequentia. Quoad 3. Detur Decretum in una Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Provinciae Poloniae diei 29 Ianuarii 1752 ad Dubium XIV ». Notandum est Decretum in hac responsione citatum fuisse datum circa Missas in sepultura cadaveris vel Anniversaria pro Sacerdote defuncto, sed patet extensam hoc postremo Decreto etiam ad alias Missas, ut in Dubio, secus responsio non fuisset adaequata. Decretum 12 Aug. 1854, in *Briocen.* habebat : « Dubium X. Utrum in Missis quotidianis sive cum cantu, sive lectis, teneatur Sacerdos recitare 1. loco Oratio-

nem pro defunctis Episcopis seu Sacerdotibus, ut fert Missale Romanum ? Potest ne primo loco recitare Orationem : « Inclina Domine », pro Defuncto, vel Orationem : « Quaesumus Domine », pro Defuncto, cuius ad insertionem eleemosyna data est : secundo loco pro Defunctis Episcopis, etc. tertio loco « Fidelium ? » et supposito quod negative : Dubium XI. Utrum secunda Oratio semper mutari possit, et eius loco dici Oratio pro defuncto aut defuncta ? Ratio dubitandi est, quia Decretum Aquen. fert: aliquando pro illa « Deus veniae largitor » impune subrogabitur alia v. g. pro Patre et Matre ? — Ad 10. In Missis quotidianis standum Missali, et iuxta Decreta aliquando loco secundae Orationis ibi adnotatae substitui posse Orationem pro Patre et Matre. Ad 11. Unicam Orationem dicendam in Missa de Requie cum cantu pro anima illius, quam designat eleemosynam exhibens ». Aliud Decretum, nempe in *Tuscanen.*, diei 16 Sept. 1865, huius erat tenoris. « An in Missis quotidianis de Requiem Sacerdos, sive ratione eleemosynae, sive legati, private celebrans pro aliqua aut pro aliquibus determinatis personis defunctis, debetne indiscriminatim dicere primam orationem, « Deus qui inter Apostolicos etc.» primo loco in Missali assignatam : an potius, tenetur aliam dicere ex diversis in eodem Missali positis, quae conveniat ei, aut iis determinatis personis, pro quibus Missam applicet ? Sacra eadem Congregatio in Ordinariis Comitiis ad Quirinale subsignata die coadunata proposito Dubio rescribere rata est : Affirmative ad primam partem : Negative ad secundam ». In alio quod datum est in *Nucerina Paganorum*, die 19 Iunii 1875, expositum fuit « adesse obligationem celebrandi per annum nonnulla funera, quae sunt applicanda pro benefactoribus, quumque ipsa nullam habeant fixam diem, persolvuntur, quando per ritum

diei fas est : in his dicitur cum cantu Missa quae est de quotidianis », proindeque quaesitum : « Dubium 1. Utrum in hac Missa solemni dici debeant tres orationes, uti iacent in Missis quotidianis, sine ulla mutatione ? Dubium II. Utrum liceat vel debeat mutari secunda oratio cum illa, quae post Missas quotidianas inter diversas reperitur, signata N. 11 vel 12 ?» Quibus dubiis S. Congr. respondendum censuit: « In Missis quotidianis de Requiem, quae solemniter cantantur, una tantum oratio dicenda (excepta prima die mensis et feria II) et in casu solum illa signata N. 11 vel 12 quae est pro pluribus defunctis ». Denique illud referendum est, quod die 13 Februarii prodiit, in *Petrocoricen.* his verbis : « Dubium II. Utrum in Missis quotidianis de Requiem, quae in plerisque Ecclesiis Parochialibus absque Ministris a solo Celebrante cantantur, dicendae sint tres Orationes, an vero una ? ». Et responsum datum fuit : « Ad II. Dicenda una Oratio ». Sic antiquo novoque iure exposito, circa numerum et qualitatem Orationum in Missis quotidianis Defunctorum, transeamus ad alteram quaesitus partem, et demonstremus quibus momentis ius vigens cohonestari possit. Iam innuimus, Rubricam nunc obsoletam obscuritate laborasse; hinc diversus sentiendi modus inter expositores. Eiusmodi dissensus quam sit, praecipue in re nostra, perniciosus neminem latet ; unde quam opportune declarativum datum sit Decretum quisque novit. Sed et illius inter Rubricas insertio maximae fuit utilitatis, quia ita factum est, ut uno ictu oculi omnis opportuna norma appareat. Insuper aliquid additum fuit, ut pariter vidimus, ad melius ritum cum applicatione coordinandum, qua de re, rursus nova iuris dispositio maxime cohonestatur.

Quum modo distinctio ab ipso iure facta sit inter Missas defunctorum privilegiatas, sive lectas, sive

cantatas et proprie dictas quotidianas, pariter cantatas aut lectas, facilis est agendi ratio, cum in his postremis tres semper dicendae sint Orationes, in aliis unica Circa qualitatem vero harum Orationum, cautum, est, ut prima, quantum fieri potest, cum Missae applicatione relationem habeat. Ita si pro defuncto vel defunctis in particulari Missa celebretur, 1. Oratio propria illius vel illorum erit, 2. ad libitum celebrantis; ultima pro omnibus defunctis. Si pro defunctis in genere, vel etiam ad alias intentiones Missa applicetur, prima Oratio erit ut in Missali pro Episcopis et Sacerdotibus, secunda pro propinquis, fratribus et benefactoribus, ultima pro omnibus defunctis.

Quoad sensum verbi *solemniter*, quod in Decreto num. 1, et Rubrica num. 3 invenitur, notandum est illud non significare Missam cum Ministris sacris, aliove apparatu celebratam, quamvis quotidiana, ut unica dicatur Oratio, sed indicare Missas defunctorum etiam lectas, quae privilegiatae dicuntur, quae nempe officio duplici respondent. Sed et haec locutio, ingerere non debet confusionem, ita ut accipiatur pro respondentia diei in quo Horae canonicae sub duplici celebrantur; quia sensus est, Missam privilegiatam eam esse quae officio duplici defunctorum respondet, nempe die Commemorationis omnium fidelium defunctorum, die vel pro die obitus seu depositionis, tertio, septimo, trigesimo, anniversario (stricte aut late sumpto) et post acceptum nuntium de alicuius obitu; quia Missa Defunctorum nullam habere potest relationem cum Officio diei, quod imo, cum est duplex, persaepe eiusmodi Missas impedit.

II. Quare pro Missis defunctorum in genere amplius non liceat secundam immutare Orationem; et quomodo, si velit, impar servari possit numerus cum aliae ad placitum praescriptis Orationes adduntur?

Concessionem, quam Decretum diei 2 Sept. 1741

fecerat, ut aliquando posset subrogari alia Oratio, pro secunda a Missali designata, nuper S. Congregatio abrogavit ; maluit enim Orationem pro fratribus, propinquis et benefactoribus intactam relinquere, quia valde decet Sacerdotem, cum pro defunctis in genere orat, commemorationem facere specialem illorum, qui ex christiana caritate sibi et Ecclesiae propinquius pertinent, quemadmodum in prima Episcopi et Sacerdotes, praecipuum Ecclesiae decus, commemorantur. Ceterum semper locus superest, in casu, ad peculiares Orationes addendas, pro libito Sacerdotis, cum recitari valeant usque ad septem ; ita ut nec necessarium, nec admodum utile Apostolica Sedes iudicaverit factam concessionem in suo robore retinere.

Attamen par non est habita ratio cum pro defunctis certo designatis Missa celebratur, quia, hoc in casu, intenduntur peculiariter defuncti pro quibus dicitur, unde deficit alia specialis ratio alteram peculiarem ponendi intentionem ; dum in alio casu, cum specialis non sit facienda, ex intentione Sacerdotis, oratio pro defunctis, eam determinat Ecclesia, binam illam collectam praecipiendo, pro iis qui sibi magis cordi sunt.

Impar numerus in orationibus dicendis commendatur, uti et in antiqua disciplina ; in Missis defunctorum (hodie non privilegiatis tantum) sicuti in Simplicibus et in Ferialibus, ad mysticam significationem, nempe integritatis vitae futurae, quia impar numerus haud dimidiari potest, ac praeterea, in memoriam (plures dicunt) quinque Christi plagarum, et Septem donorum Spiritus Sancti. Quando vero quinque aut septem Orationes dicere volet Sacerdos, modus numerum imparem servandi hic est: quamvis prima Oratio sub propria conclusione finiatur, in numero praescripto computari debet ; ita ut quinque aut septem Orationes non sint per modum unius dicendae

cum sua conclusione post primam, sed quatuor vel sex sub altera conclusione, dum prima semper sub propria terminatur.

III. Quomodo Remigii conquestibus respondendum in reliquis singulis, quae obiicit, ut in casu?

1. Asserit Remigius, commodiorem fuisse antiquum ius, unam semper Orationem in Missis cantatis iubens. Esto, at ex hoc non sequitur novum ius redargui posse, quia non semper commoditati lex indulgere debet, sed optime valet rationabiliora sequi, quamquam in praeterito secus actum sit peculiaribus de causis, et nova dispositio aliquid incommodi afferat.

2. Conqueritur non semper posse novam legem exsequi in Missis lectis, ut prima Oratio sit pro defunctis certo designatis. At quisnam praecipit examen a Sacerdote instruendum esse, utrum Missa de requie celebranda sit pro vivis, an pro defunctis, utrum pro uno, an pro pluribus? Satis illi erit novisse sufficienter intentionem Missam petentis, quae, si haudquaquam determinate unum aut plures defunctos designet, satis adimpleta existimabitur, Missam celebrando ut in Missali prostat.

3. Differentia, quae intercedit inter Missas de requie pro defunctis certo designatis, et illas pro defunctis in genere, iam superius adnotata est, unde legis novae dispositio, qua secunda Oratio in Missis pro defunctis in genere tantum variari potest ad libitum, satis intelligitur.

4. Curnam impossibilis sit impar numerus Orationum in Missis quotidianis, veluti Remigius praedicat, hoc vere non intelligitur. Si unam velit Sacerdos addere Orationem qua quatuor fierent, addat aliam, atque ita legi satisfaciet, et suffragio in aliam vel alias animas magis consulet.

5. Sequentia, quae iuxta antiquam disciplinam dici debebat in Missis cantatis et lectis, quando unica

dicenda erat Oratio, nunc dicenda est etiam in Missis cantatis etiamsi plures Orationes dicantur, et in omnibus, sive cantatis, sive lectis, quae diebus privilegiatis celebrantur. Et hoc potius quam admirationem, laudem magis meretur, quia Missae lectae privilegiatae quadam potiuntur solemnitate; et quodammodo ius antiquum redolet, quia tunc praecipiebatur quando unica dicitur Oratio, quod in casu comprobatur. Quinimo quod dicit Remigius, Sequentiam esse propriam Missarum cum cantu, antiquo iuri (cui is sese pronum demonstrat) non cohaeret, quia tunc habebantur nonnullae Missae cum cantu, in quibus non dicebatur Sequentia.

SUPER CALENDARIO

APPENDIX.

Opus nuper in lucem prodiit, cui titulus « Studio sull'unificazione del Calendario », auctore **Eduardo Martinetti,** quod alio ab opere desumptum et compendifactum est : auctore **A. Némain**, Opus quidem laude dignissimum, quo Auctor, ut dissidentes Orientales alliciat et ducat ad unitatem, iuxta propositum ab ipsis quoque significatum, contra renitentem Clerum graeco-russum peculiarem thesim defendere conatus est, quam mox referemus. Graeci namque praedicti arbitrantur, veram se traditionem servare, quae consistit in Paschatis celebratione, iuxta Calendarium Iulianum. E contra cl. Martinetti sustinet, invictisque probat argumentis, Calendarium tantummodo Gregorianum in

Pascha celebranda tempus retinere traditionale, quod a Moyse ad Christum servatum est. Videlicet aequinoctium vernum initialem Paschatis limitem constituere, quod ab initio, seu tempore Hebraeorum, seu aetate Christi, diei 25 Martii, iuxta Iuliani Calendarium, erat affixum, sub nomine *Tekufa Nisan*. Saeculo IV, hoc aequinoctium ad diem 21 Martii Iuliani descendit; et anno 1580 descendit usque ad diem 11 eiusdem mensis, quod tamen immortalis Gregorius XIII ad praefatam diem 21 Martii iterum retulit. In hac autem eademque die hucusque aequinoctium mansit, manebitque.

Cum venia tamen cl. viri Martinetti explicandam iudicamus sententiam suam, qua censet, novum Calendarium hic et nunc non esse invehendum, ne graviores difficultates unitatem Calendarii, de qua loquitur, impediant. Animadvertimus itaque, quod si vere de novo Calendario agatur, cum illius sentiendi ratione plane conveniendum: si autem agatur de Calendario Gregoriano perficiendo, aliter opinandum esse credimus. Videlicet, nulla in hoc difficultas esse potest, quinimo maximopere propitia esse videtur occasio praesens, pro addenda in Calendario perfectione, de qua hisce in paginis verba fecimus. Eo namque facilius Calendario Gregoriano dissidentes adhaerere censendum est, quo perfectius illud agnoverint, et ad finem suum consequendum aptius. Ut quid enim illius perfectionem retardare? Qui ad Calendarium Gregorianum in sua substantia amplectendum faciles se praebent, quamnam invenire poterunt in eodem adoptando difficultatem, si sciant additum illi fuisse quoddam accidentale complementum, ex quo magismagisque perficiatur? Correctionem datam adhuc retardare, idem fere esset, ac impedire, simulque efficere ut nunquam illa imposterum acceptetur. Si enim Graecorussus difficilem hactenus se ostendit in Calendario prouti iacet recipiendo, difficilius quoque erit, ut secuturis tem-

poribus, substantia illius adoptata, aliam quoque additionem, seu perfectionem, quam proponimus, adoptare velit. Si e contra in praesentibus rerum adiunctis correctio fiat, et Calendarium cum eadem correctione a dissidentibus accipiatur, illis minus incommodum, nobis vero praegrandem utilitatem afferet, ut ex superius discussis abunde patet.

Summa Calendarii Gregoriani duplex est: aequatio solaris, et aequatio lunaris. Prima in hoc consistit quod anno 1582 aequinoctium vernum, in die 11 Martii incidens, ad suam sedem, seu 21 Martii, a Concilio Nicaeno determinatam, Gregorius XIII reportavit. Haec autem emendatio, duo importat, videlicet: 1. subtrahere ab anno 1582 dies 10 adeo ut dies quinta mensis Octobris eiusdem anni evaderet decimaquinta: 2°. ne error iterum deinceps obreperet statutum fuit, ut ab anno 1600 exclusive subtraherentur 3 dies in unoquoque quatercentesimo, hoc est ut singula saecula post 1600, quae non essent per 4 divisibilia, neque bissextilia fierent: quae vero per eumdem numerum divisibilia essent, ea bissextilia quoque manerent. Haec vero subtractio, *metemptosis* graeco vocabulo appellatur, quod latine idem sonat, ac *lapsus post*, sive *retardatio*. Secunda vero consistit in hoc, quod luna, quae tunc in Calendario anno 1582 notabatur uti recedens quinque dierum, a praefato Gregorio XIII reportata fuit ad sedem suam. Hinc et haec correctio duo importat, nempe 1. adiicere quinque dies ad Epactam anni 1582, ut cursus lunae realis conformis fiat cursui lunae astronomicae: 2. ne error iterum obreperet, cautum fuit, ut in unoquoque tercentesimo, ab anno 1800 inclusive, ad Epactam currentem una unitas addatur.

Haec Gregoriani Calendarii summa plane servatur in Calendario nostro. Namque haec tantum tria requirimus in eo: 1. ut dies ultimus anni communis non appelletur

amplius nomine aliis diebus hebdomadae communi, sed denominetur tantum *ultimus* anni, sicuti revera est, vel alio quolibet, prouti melius arridet: 2. Similiter, dies qui conflatur ex horis, quae singulis quatuor annis supersunt nomine proprio *bissextili* nuncupetur, ponaturque in principio anni: 3. Si autem placeat, Pascha in die 2 Aprilis quotannis fixum assignetur.

Verum adversarii denuo exurgunt et inclamant, lunam XIV esse servandam. Nos autem iterum sequenti modo reponimus. Ad quid in Paschatis celebratione lunares phases attendendae forent? Num ut Hebraeorum sequamur exemplum? Minime gentium; et factum primaevae christianae gentis hoc plane demonstrat, quia nunquam cum populo deicida in celebranda Pascha convenire voluit. Anne ut Pascha resurrectionis eadem die celebretur, qua vere realiterque successit, adeo ut illa eadem sit dies historica? Nequaquam; et nemo id asseret, quia quotannis haec solemnitas per triginta et amplius dies variatur, dum Christus una die non pluribus, surrexit a mortuis. Ad quid igitur? Attendendae ne sunt mutationes lunae, ut cum Hebraeorum Pascha non conveniamus? Haec quidem videtur esse ratio, sed propositum haud semper attingitur. Etenim, hoc etiam posito, non omnes nostri cum Hebraeorum Pascha vitantur occursus. Rem iuvet exemplis illustrare. A saeculo quarto ad quintum tredecim enumerantur coincidentiae. Etiam post correctionem Gregorianam, rarius licet, hae coincidentiae non desunt; cum a saeculo XVII ad XIX tres recenseantur, et aliae nonnullae praevideantur in saeculis advenientibus secuturae.

Ceterum, quid mirandum si quotannis Pascha nostrum cum Paschate Hebraeorum conveniret, cum ipsi, capta Hierosolyma ac diruta, per orbem dispersi vetustaeque supputationis obliti, alterum sequuntur Calendarium, quod eorum Patriarcha Hillel saeculo quarto ordinavit, prorsus

ab antiquo diversum? Non itaque per inspectionem lunae propositum nostrum assequimur. Ad quid igitur? Num ut luna sit inter christianos regula uniformitatis? Nequaquam profecto; nam Pascha ante Nicaenum Concilium determinare, ab auctoritate Pontificis pendebat potius, quam a lunae computatione, quae haud parvae discrepantiae, magisquam uniformitatis, causa erat. Similiter post dictum Concilium. Quin imo nostra quoque Pascha a superiorum voluntate potius pendet, quam a luna astronomica. Etenim celebratio Paschae sub luna XIV possibilis ac facilis omnino erat hebraeo populo, minime vero nobis. Eo quod ille unus erat, locique augustiis circumscriptus; nos vero plures constituimus populos, qui innumeris terrae partibus commoramur. Iam nunc christiani populi, aut *vere ac realiter* sub luna XIV Pascha celebrant, et tunc eodem tempore eademque die illam celebrare absurdum est; cum lunam eodem tempore suas phases manifestare omnibus terrestris globi habitantibus impossibile sit: aut sub luna XIV, non realiter, sed *nominaliter* tantum Pascha celebrant; sed hoc in casu, si eodem tempore eademque die celebrant, non pendebit evidenter a luna, sed unice ab auctoritate legitima.

Paschalis Petrone
Scholasticus Cong.nis Missionis.

DUBIORUM LITURGICORUM SOLUTIO

I. *E Meta Surrenti.* **De intelligentia Decreti Gen. 12 Iun. 1899 super cessione throni.** Quaeritur, utrum post ultimum decretum diei 12 Iunii 1899, quo E.pus potest thronum

suum alteri concedere: 1 Capitulum teneatur assistentiam praestare? 2. Teneatur sacra paramenta assumere? 3. Episcopo competat assistentia duorum Diaconorum et Presbyteri, ultra ministros Altaris? 4. Ministri inferiores debeant illi genuflectere? 5. Tertia seu Nona sit canenda, et in choro vel secretario? 6. Episcopo competant circuli? 7. Apponendum sit septimum candelabrum? 8. Episcopo liceat benedicere in accessu et recessu a trono? 9. Baculus, benedictio incensi, aquae, diaconi post Evangelium, osculum Evangelii etc. 10. Canonici teneantur assurgere et totus chorus genuflectere, dum Episcopus lavat manus?

Resp. Nil magis opportunum, imo ad rem necessarium, quam relatio supercitati Decreti, ut verba illius perpendentes certam inferri responsionem possimus ad praefatas quaestiones. En Dubium Decreti, uti in nova Collectione *(Vol. III, n. 4023)* prostat: « An Episcopus Dioecesanus gaudeat iure cedendi thronum suum alteri Episcopo cum Reverendissimorum Canonicorum assistentia sibi debita? » Responsum vero est: « Affirmative ». Nonnullas ponit Decretum limitationes circa aliquos Episcopos, quas nos praetermittimus, utpote ad rem non facientes.

Nunc animadvertas verba Decreti de *assistentia Canonicorum sibi* id est Dioecesano, *debita*. Quid enim haec verba significant? *a*) Dictam assistentiam Canonicorum deberi Dioecesano, ad eamque ius citra controversiam hunc habere. *b*) Quod autem alicui debetur, is, lege contraria non extante, alteri potest cedere. *c)* Consequenter Canonicos teneri assistentiam praestare illi Episcopo, cui iuxta legem Dioecesanus illam cedit: secus, uti patet inutilis ac risu digna cessio Dioecesani evaderet. Animadvertas insuper assistentiae, de qua Decretum, significationem. Assistentia significat, iuxta Tridentinum *(sess. 24. cap. 12. De reform.)*, Episcopo celebranti aut alia Pontificalia exercenti, assistere et inservire. Significat Episcopo advenienti, *rei*

divinae peragendae causa, ad Ecclesiam in habitu ecclesiastico et canonicali accedere, eumque cappa indutum..... ad Ecclesiam progredientem comitari et deducere. Hoc autem e Caeremoniali Episcoporum manifesto constat *(Lib. 1. cap. 15, n. 1 et 11).* Significat, eodem modo ab Ecclesia deducendum esse in domum suam, quod seu praefatus codex *(loc. cit.)*, seu Decreta tum particularia, tum Generalia edicunt. Significat Canonicos omnes et singulos, qui proxime Dioecesano Pontificalia obeunte non inserviunt, teneri praesentes saltem esse. Significat Episcopo solemniter induto, seu cum pluviali et mitra, concionanti Canonicos debere assistentiam et praesentiam. Brevi, significat ea omnia ac singula per Canonicos obeunda esse munia, quae Caeremoniale Episcoporum erga Dioecesanum variis in locis praescribit. Haec autem omnia quae Dioecesano debentur, includuntur enim in Assistentia illi debita, de qua Decretum, debentur pariter alteri Episcopo, cui Dioecesanum ius suum cesserit.

Sed ulterius procedimus, ac dicimus, non solum Canonicos debere Episcopo delegato praefatam assistentiam quod attinet substantiam, sed etiam quod formam attinet. Haec autem forma versatur circa modum praestandi assistentiam. Nam eadem esse debet assistentia delegato Episcopo concessa, quae debetur Dioecesano; ergo assistentia cum illis honoris signis praestetur oportet, quae Dioecesano debentur. Decreti namque loquendi ratio generalissima est, nullamque ponit limitationem, sicut circa assistentiam, ita circa modum illam praestandi. Ceterum concesso throno, quod magis est, reliquae honorificentiae negari nequeunt, quippe quae minus sunt. Arroges velim, honorificentias huiusmodi maximam cum throno relationem dicere: adeo ut eo ipso quod thronus concedatur delegato Episcopo et honorificentiae debeantur, quae competunt Dioecesano, cum iure dici possint quid accessorium relative

ad thronum qui principale est. Denique certa scientia nobis constat, hanc, et non aliam fuisse mentem Em.orum Cardinalium in condendo praefato Generali Decreto.

His praemissis, nullius est negotii certum responsum, propositis dubiis exhibere. Itaque omni securitate reponimus: 1. tenetur Capitulum assistentiam praestare Episcopo delegato sicut ipsimet Diocesano: 2. tenetur et paramenta in choro assumere, quia talis Dioecesano assistentia debetur ergo et delegato: 3. tenetur et assistentiam praestare, ex eadem ratione, duorum diaconorum, praeter ministrorum Missae, sicut et Presbyteri assistentis, qui ceterum cuicumque Episcopo competit, etsi ad faldistorium Pontificalia Missarum celebret: 4. ministri inferiores tenentur ei genuflectere sicuti Dioecesano, quippe qui minores sunt Canonicis, ut si isti tenentur, a fortiori teneantur et illi eamdem praestare delegato Episcopo assistentiam, quam Dioecesano exibere debent: 5. Hora tertia canenda quoque, uti quandoque Nona, in choro vel secretario, cum eiusdem horae cantus ad solemnitatem pertineat Assistentiae, ut in ipsa Assistentia contineatur: Item Dioecesano competunt circuli, qui ad Assistentiam solemnem pertinent; ergo et delegato competunt, cui proinde Canonici illos exhibere tenentur. Nunc ad alia quaesita, quae Assistentiam proprie dictam nequaquam spectant, sed potius delegati Episcopi honorem, hoc est non signa honoris, illi a Clero exhibendos, sed actus aliquos honorabiliores vel illum respicientes, vel ab illo exercendos. Ante omnia praemittimus, honorem throni eiusmodi esse, ut reliquis honoribus indubie praevaleat: cui autem plus conceditur, et minus concessum esse, eodem inquam in genere, praesumendum est. Eoque magis, quia per praefatum Gen. Decretum intendit S. R. C. aequiparare Episcopum delegatum ipsimet deleganti quod Pontificalia pertinet, ut consequenter honoris actus quicumque, Pontificanti in throno de-

biti, etiam delegato competant, sicuti Dioecesano. Hi namque actus thronum quodammodo sequuntur et comitantur; si ergo Dioecesano throno utenti competunt, posita cessione throni alteri Episcopo, et huic illos competere tenendum est. Consequenter reponimus, apponendum super altari septimum candelabrum in Missa, posse Episcopum vices Dioecesani gerentem, benedicere in accessu et recessu a throno, ius habere in casu gestandi baculum, benedicendi incensum, aquam in Missa, Diaconum post Evangelium, Evangelii librum osculandi etc. etc. Haec enim omnia honorant Dioecesanum Episcopum, ergo et honorare debent Delegatum, illius gerentem vices. Quod si dicas, nonnullos ex dictis actibus quamdam importare iurisdictionem, reponimus, et hoc supposito, de quo, discutere nolumus, illos delegato in casu competere, sicut eidem competunt plures actus iurisdictionem importantes quando Ordinatio ab Extradioecesano confertur, quia Delegatus Delegantem repraesentat.

Peculiariter vero nunc, sistimus in quaesito decimo et ultimo, quod postulat, num Canonici, teneantur assurgere, et totus chorus genuflectere dum lavat manus Episcopus; quaesitum enim late nimis patet, et Caeremoniali haud innixum. En textualia Codicis verba: « Cum Episcopus exuit Cappam, dicet Orationem *Exue etc.* dicta per eumdem Oratione *Da, Domine* etc. pro lotione manuum etc. lavat manus; et tunc Laici tantum et Clerici omnes, praeter Canonicos et Praelatos, debent genuflectere etc. etc. (*Lib. II, Cap. VIII, n. 10*). » Hinc patet, laicis tantum esse genuflectendum, et clericis omnibus. At quibusnam laicis, nisi illis qui circumstant Episcopum? Et quibusnam clericis omnibus, per consequens, nisi qui pariter eumdem Episcopum circumstant? Non ergo totus clerus genuflectere debet, qui est in choro, sicut neque laici, qui extra chorum sunt. Quod si addat codex « prae-

ter Canonicos et Praelatos » pro iis quoque illi debent intelligi, qui item circumstant Episcopum, quibus non est genuflectendum, uti Diaconi parati, Presbyter assistens etc. inter quos et aliquis ex Praelatis adesse potest. Et sane sic lege intellecta, rationabilis omnino est; sed eo sensu ut totus chorus genuflectat, Canonicis licet et Praelatis exceptis, non intelligeretur. Actio enim lotionis non talis est, ut ad eam genuflectere chorales debeant, sicut nemo, praeter ministrantes, genuflectit ad lotionem in Missa, cum quid tamen maius sit, saltem ratione temporis, neque ad alteram post purificationem. His positis, non videmus quare Canonici assurgere in choro ad lotionem hanc debeant, cum non debeant assurgere in aliis, actu perdurante Missae. Satis ergo est, ut ministrantes laici et clerici inferiores inservientes tantum genuflectant, nullusque alius vel genuflectat vel surgat. Hinc cl. de Herdt (*Prax. Pont. Lib. II, cap. 8 n. 10)* explicite commentatur hunc locum Caeremonialis: « Laici et clerici omnes throno assistentes, ministrantes aut circumstantes, genuflectere debent, **non autem alii de choro**, tamquam diversi chori, ut dicitur Tom. I. n. 159. Ratio huius genuflexionis est, quia aquae ministratio est actus reverentialis ergo dignitatem pontificalem; et ut hoc obsequium eo maioris reverentiae et submissionis peragatur genuflectunt illi, qui aquam ministrant, et conformitatis causa omnes alii assistentes et circumstantes, quia ad eumdem chorum pertinent, non autem alii de choro, quia hi diversum chorum efficiunt, et interea Horam tertiam cantant, cuius cantus interrumpi per genuflexionem et turbari posset; neque etiam assistentes Canonici et Praelati, quia neque in aliis casibus Episcopo genuflectunt. »

II. *E Belgio.* **De die proprio festi Titularis.** Aliquod Oratorium publicum Nostrae Communitatis, solemniter benedictum, dicatum est S. Elisabeth Viduae. Proinde ejus

festum ab omnibus Clericis huic Ecclesiae adscriptis agendum est sub ritu dupl. 1 cl. cum octava, eiusque commemoratio Suffragiis Sanctorum adiungenda est. Quaeritur nunc utrum festum hoc celebrandum sit die 19 Novembris, S. Elisabeth propria, translato in perpetuum S. Pontiano, an die 14 Decembris, prout habetur in Kalendario nostro. Et quo loco ponenda est commemoratio S. Elisabeth, ante vel post commemorationem S. Nostri Institutoris?

Resp. 1. Supponimus, iure merito dicere adm. Rev. Consulentem Titularis festum Oratorii publici esse celebrandum, et quidem sub ritu dup. 1. cl. cum octava ab omnibus clericis illi adscriptis, utpote solemniter benedicti. Ita enim explicite edicit Decretum Gen. *super festo Titularium in Ecclesiis et Oratoriis publicis celebrando.* « I. In quibusvis Ecclesiis publicisque Oratoriis, vel consecratis vel solemniter benedictis, relativum Titularis festum quotannis esse recolendum sub ritu duplici primae classis cum Octava (*5 Iun. 1899, n.* **4025**) ».

Nunc autem religiosa Communitas, de qua in Dubio, sequi tenetur Calendarium Cleri Urbis, in quo die 19 Nov. fit de S. Pontiano Papa et Mart. festo Elisabeth diei 14 Dec. assignato. Cum autem eadem dies 19 Nov. sit natalitia tam S. Pontiani, quam S. Elisabeth, merito quaeritur, utrum festum dicta die debeat in loco recoli, an S. Pontiani, prout in Calendario, an S. Elisabeth, prouti Titularis. Reponimus, festa patronalia, nonnisi festis solemnioribus cedere universalis Ecclesiae, sicut in impedimento accidentali, ita in impedimento perpetuo. Insuper festa patronalia in die eorum propria, excepto necessitatis casu, semper celebrari debent, utpote in locis solemniora. Id abunde constat ex lege Rubricarum Breviarii Romani de Translatione festorum (*Tit. X, n. 1*).

Hinc manifesto sequitur, die 19 Novembris esse in loco celebrandum, ab omnibus dicto Oratorio adscriptis,

festum S. Elisabeth ritu suo proprio, translato in perpetuum, seu assignato festo S. Pontiani, die prima libera iuxta Rubricas. Neque afferri in contrarium potest ratio uniformitatis cum Calendario totius religiosae Communitatis ; quia in omnibus Ecclesiis semper sic dicta *Varianda* facienda est, cuius obiectum sunt festa patronalia, Dedicationis propriae Ecclesiae, si sit consecrata, Titularis atque Patroni praecipui loci. Eapropter haec Varianda, quamvis recedat ab uniformitate Calendarii, totius Communitatis proprii, aliam nihilominus uniformitatem inducit omnibus singulisque Communitatis eiusdem Ecclesiis communem, secundum quam ea tria praefata festa, nisi et quartum, seu Dedicationis Cathedralis addi quandoque debeat, semper celebrare tenentur, in quo et legi conformantur. Itaque die 19 Nov. celebrabitur in loco festum S. Elisabeth Viduae, die autem 26 festum complebitur per officium diei Octavae, et tam S. Pontianus (19) quam S. Silvester (26), in tota Communitate recolendi in primam diem liberam perpetuo transferentur iuxta Rubricas.

Resp. 2. Circa ordinem commemorationum in Suffragiis Rubrica perspicua est, videlicet illa praeferenda quae ad Sanctum digniorem pertinet. Dignitas autem in casu S. Elisabeth et S. Institutoris, potior est quae ad S. Institutorem pertinet. Cum enim non habeatur excellentia personalis, qua gaudent Sancti in Rubricis nominati, Martyres praevalent Confessoribus, Confessores Virginibus et Viduis. Commemoratio ergo S. Institutoris, utpote Confessoris, commemorationi S. Elisabeth praeponenda, iuxta Rubricas.

III. *Ex urbe*. **De amictu, bireti loco, pro Celebrantibus bireto non utentibus**. Nonnulli Regulares, quibus non licet bireti usus, consueverunt pro bireto uti amictu super caputio dum ad altare pergunt celebraturi, ab eoque recedunt : aliis vero consuetudo est, ut nudum caput, seu

sine caputio, tegant. Nunc quaeritur, uniformitatis ergo, quinam ex utroque usu retinendus, quinam relinquendus?

Resp. Caputium, uti satis est notum, pro Regularibus quibusdam pileum supplet, quem non deferunt. Porro, sicut pileus clericalis nonnisi ex civilibus indumentis est, ita et caputium pilei locum tenens. Hinc in functionibus liturgicis utuntur quidem clerici quandoque pileolo, uti etiam aliquando bireto, sed nunquam pileo. Sequitur, neque Regulares, qui pro pileo gestant caputium, hoc uti posse in iisdem functionibus. Praeterea Rubrica Missalis praescribit, Sacerdotem ad altare pergentem pro Missa agenda, *capite cooperto* incedere debere (*Tit. II, n. 1*). Sed operimentum praescriptum non in pileo debere consistere, sed in bireto: « *Caput detegit*, ait Rubrica (*Loc. cit. n. 2*), cum Sacerdos ad altare pervenerit, *biretum ministro porrigit etc.* ». Sicut ergo Presbytero saeculari, vel Regulari bireto utenti minime licet adhibere pro bireto pileum, ita Regulari bireto haud utenti, nequaquam licebit adhibere caputium, quod locum bireti tenet.

Quid ergo pro non habentibus bireti usum, eius locum tenebit? Responsio facilis et obvia: pro bireto stat amictus, indumentum Celebrantis proprium, et liturgicum. Ergo sicut Sacerdotes saeculares bireto uti debent iuxta Rubricam, ita et Regulares, de quibus in casu, amictum gestabunt revolutum, more ipsorum proprio, super caput, sicque Rubricam perfecte adimplebunt; amictus enim est pro ipsis operimentum, locum bireti tenens.

Verum quid de caputio capiti imposito, super quo amictus? Reponimus illud esse quid inutile, et, quod magis refert, etiam inconveniens, cum sit indumentum civile, nihil liturgici referens: quod proinde locum non habet. Insuper sicut pro Presbyteris saecularibus ita biretum praescribitur, ut hoc gestari debeat super *nudum* caput; ita

eodem modo dicendum, amictum pro Regularibus, usum bireti non habentibus, super *nudum* caput deferendum esse. Ex quibus omnibus patet, si ratio uniformitatis sit habenda, quae profecto maxima aestimatione est digna, atque omnimode, maxime in casu desiderabilis, illis qui amictum deferunt super caputium, propriam consuetudinem relinquere debere, ut aliis se conforment, qui amictum deferunt super nudum caput, quique Rubricae, eiusve spiritui magisquam primi adhaerent.

Responsum ratiocinio Rubricaeque innixum, compleat Decretum S. R. Cong.nis, quod particulare est quidem, sed aequivalens Generali dici potest, quatenus respicit Rubricam de bireto pro Sacerdotibus saecularibus, et etiam pro Regularibus, quia pro illo utuntur amictu. En itaque Decretum, uti iacet in novissima Collectione Decretorum, sub num. **693** (1192). Est in una *Ordinis S. Augustini*, et sic se habet: « Petitio Augustinianorum: an celebraturi incedere debeant cum pileolo, quo in claustris utuntur, an vero **caputio,** prout utuntur alii Regulares, **amictu cooperto,** fuit remissa ad E.mum Pallottum iuxta mentem S. R. Cong.nis, quae est: « ut caput tegant cum amictu ». Die 19 Nov. 1639 ».

IV. *Ex Hispania.* **De non prosequenda Missa solemni dum chorus respondet Celebranti.** Hic pluries in Missa solemni, Diaconus respondet submissa voce ad finem « Pater noster » et « Pax Domini », quamvis Rubricae Missalis et Caeremonialis de hoc alte sileant et alioquin S. R. C. decreverit anno 1670, 1695 et 1861, nullo modo posse Missam prosequi donec « Credo » terminetur a choro. Auctores probati diversimode opinantur: duo asserunt, Diaconum teneri respondere Celebranti, ut Missa prosequatur dum respondetur a choro; tres dicunt posse ita fieri et quatuor denique sustinent hoc non posse fieri.

Hinc quaeritur: I. An huiusmodi praxis respondendi

possit dici ad mentem sacrorum rituum, an prorsus contraria. II. An posset tolerari saltem in locis ubi adest consuetudo generalis.

Resp. 1. Negative: seu, dum chorus respondet ad finem orationis dominicae *Sed libera nos a malo*, et post *Pax Domini* alia verba *Et cum spiritu tuo*, Celebrans non debet ad mentem et literam sacrorum Rituum Missam prosequi. Namque Celebrans in cantu, aliqua ex partibus ad *Ordo Missae* pertinentibus recitat, aliqua canit. Quae canit, vel prosecutionem exigunt, uti *Gloria, Credo, Praefatio*: vel, simplicem a choro responsionem, uti *Dominus vobiscum, Orationes, Pater noster, Pax Domini*. Iam nunc ut de reliquis sileamus, responsio chori complet quae canit Celebrans, et nemo alius huic respondere ex lege debet. Non agitur enim de iis, quae a Celebrante leguntur et canuntur a choro, uti *Kyrie, Gloria, Sanctus*, etc., sed de iis quae solus Celebrans canendo pronuntiat, et quibus solus canendo chorus respondere simpliciter debet, ut ex utraque parte totum perficiatur. Hoc totum debet enim esse perfectum, constare scilicet ex parte quam canit Celebrans solus, et ex parte quam solus chorus respondet, sine qua totum non habetur. Sicut autem pars Celebrantis est in cantu, ita in cantu esse debet responsio. Porro Celebrans actus suos non inordinate facere debet, sed cum debito ordine, qui exigit, ut res una nonnisi, altera absoluta, fiat. Ergo dum chorus respondet, Celebrans expectare tenetur, et solum, responso expleto, alium actum facere. Neque dicas, partem Celebrantis expleri per privatum Diaconi responsum; haec enim pars, seu responsum, relationem non habet cum parte Celebrantis propria, quae est in cantu. Ceterum eiusmodi responsio privata est inutilis, et inutilia non sunt agenda; non respondet legi, et quae legi non respondent, fieri non licet: est incapax ad perficiendam partem Celebrantis, quia in cantu. Quid ergo

est? Est unice modus negligenter et praepropere agendi, quod in divina actione solemnique maxime dedecet.

Miramur autem quod in Dubio dicatur, legem, super hoc, altum servare silentium. Falsum est; quia Rubricae solemnioris Missae ea tantum dicunt, quae vel lectae addenda sunt, vel mutanda: in ceteris, ritus Missae lectae servandi sunt. Sicut ergo in lecta Celebrans prosequi Missam non debet, nisi postquam Minister responderit, ita in cantata prosequi Missam non debet, nisi post absolutum a choro responsum.

Resp. 2. Pariter negative, quia talis consuetudo est contra Rubricam Missalis, et contra Rubricas Missalis non praescribitur. Est inordinatio, et inordinationes non praescribunt in Rubricis. Sapit properantiam, quam Rubricae Missalis damnant; quia Missam devote dicendam volunt, et properantia devotioni adversatur. Auctores, de quibus in Dubio, non novimus: dicat adm. Rev. Consulens, quinam ii sint, et videbimus. Parva quidem res est; sed in principiis et in Rubricis, maxime Missalis, nihil credimus esse parvum.

BREVIORA RESPONSA

I. *Pro Senogallia*. Episcopus, non trina sed unica benedictione benedicit Diacono Evangelium cantaturo, sicut semel, non ter benedicit concionaturo, semel, non ter benedicit incenso etc., quia hae benedictiones veluti privatae sunt, non solemnes. Ita communiter, si Martinucci excipias, quem nemo, quantum scimus, sequitur.

II. *Pro Neapoli.* Canticum *Benedictus* post antiphonam non incipit eodem modo, quo terminat antiphona. Imo modus ipse etiam differt, in antiphona enim habetur: *Benedictus Deus Israel:* in Cantico autem: *Benedictus Dominus Deus Israel.* Ergo Canticum *Benedictus* de more post antiphonam incipiendum.

III. *Pro eod. loco.* Quando una pyxis in Missa consecrata est, et cum altera, quae extrahitur e tabernaculo, danda est fidelibus communio, aperto tabernaculo, fit genuflexio, extrahitur pyxis, recens consecrata reponitur, aliàque aperta, fit alia genuflexio, reliqua fiant more solito. Absoluta communione, si in pyxide remanserunt particulae, facta genuflexione, ea reponitur in tabernaculo, fitque iterum genuflexio antequam claudatur tabernaculum.

IV. *Pro Hollandia.* In Missis privatis Vigiliae Pentecostes Missa legitur sine prophetiis (*Rub. spec. post Vig. Pentec.*).

V. *Pro eod. loco.* Privata fontis benedictio est illa eadem, quae fit in Sabbato Paschae et Pentecostes, sed sine solemnitate, uti in *Memoriale rituum* Bened. XIII.

VI. *Pro eod. loco.* Festum Titularis Ecclesiae prohibet Missam exequialem, cum tamen non est de praecepto in foro: a pari et a fortiori festa S. Ioannis Baptistae et S. Ioseph, quae ius habent ad feriationem, etsi sine illa celebrentur. Excipe casum quo eorum solemnitas in Dominicam transferatur, in qua tunc solum Missa exequialis est vetita.

VII. *Pro Cortona in Thuscia.* Benedictionum formulae communes adhibendae pro coronis, imaginibus et numismatibus, non sunt speciales Regularium propriae, nisi facultas habeatur. Quod si desint communes, certum est dictas res benedici posse solo signo crucis manu efformato super illis, absque illius formulae pronuntiatione, et sine

aspersione aquae benedictae, quamvis in Indulto existat clausula: *In forma Ecclesiae consueta.* Ita de Herdt *(Prax. Ritualis, n. 293).*

VIII. *Pro Dioecesi Pictaviensi.* Reliquiae S. Crucis expositae fieri debet genuflexio, et sub Baldachino, cuius color laudabiliter est rubeus, exponi possunt et deferri in processionibus. Sacerdos cum Reliquia S. Crucis benedicens populum deferre quoque potest velum humerale non tamen necessario. Pro Sacramento autem ubicumque deferendo in pyxide, velum humerale saltem, *omnino* requiritur super cotta et stola.

IX. *Pro eod. loco.* In honorem Sanctorum, quorum Reliquiae sunt expositae super altari, etsi ad ornatum, uti dicitur, infra candelabra, optime et iuxta legem duae accenduntur lampades et etiam quatuor. Dicuntur enim ad ornatum, sed non simpliciter, cum etiam ad venerationem fidelium sint expositae. Non tamen necessario, quamvis omni sit dignum laude, duo lumina accenduntur, quoties armarium aperitur in quo Reliquiae reconduntur.

X. *Pro eod. loco.* Benedictionem ad VIII lectionem « Cuius commemorationem colimus » candide fatemur non intelligere, nisi illam peculiare aliquod privilegium permittat; in quocumque enim Sanctorum officio et cuiuscumque ritus, eadem semper est benedictio VIII in Ritu Romano, nempe: « Cuius vel Quorum festum (non commemorationem) colimus etc. »

XI. *Pro cod. loco.* Si festum SS. Nominis Iesu occurrat in Dom. Septuagesimae, transferendum est in diem 28 Ian. Idem dicendum de festo vel altioris ritus, vel ritus eiusdem sed primarii, si eadem dies sit libera. Decreta, si quae sint in contrarium, oramus ut clarius citentur, citata enim non reperivimus. De eadem perspicuitate oramus, quod pertinet formulam: « Corpus D. N. I. C. custodiat te etc. ».

XII. *Pro Parisiis.* Verum est mutatum fuisse ius liturgicum circa doxologiam hymni « Veni Creator », ut eadem semper esse debeat temporis paschalis, et mutanda nunquam. Re namque maturius perpensa, iudicavit S. R. C. doxologiam *Deo Patri sit gloria — Et Filio qui a mortuis — Surrexit etc.* propriam censeri posse et debere praefati hymni. Namque Resurrectio Christi et Missio Spiritus Sancti specialissimam inter se relationem habent, uti ex Evangelio constat. Hinc Pontificalis Rom. antiquae et praesentes editiones typicae eam tantum doxologiam habent, et mutandam extra tempus paschale non dicunt. Appendix quidem fert mutationem, sed legem non facit, et delebitur.

XIII. *Item pro Parisiis.* Nulla lex vetat, Expositione perdurante SS. Sacramenti in altari principe, omnia lumina, sive cereorum sive lampadarum, ardere in aliis Ecclesiae altaribus; quippe quae Ecclesiae totius solemnitatem ostendunt et laetitiam, quas gignit ipsemet Christus, qui se adorandum cunctis fidelibus praebet. Haec quoque consuetudo Ecclesiarum Urbis.

XIV. *Pro eod. loco.* Officium Sacratissimi Cordis Iesu pro Ecclesia universali est illud, quod in corpore Breviarii, sicut Missa in corpore Missalis inscribitur: aliud Officium et Missa, quae habentur in appendice, sunt pro iis, quibus concessa fuere. Ergo, secluso privilegio, Officium et Missa in corpore Breviarii et Missalis posita recitanda sunt ubi Sacratissimum Cor est Titularis. Pro Officio de infra octavam servanda Rubrica Breviarii Tit. VII, n. 4.

XV. *Pro eod. loco.* Missae votivae, quae officio votivo respondent, infra aliquam octavam ferentem *Credo*, in Ecclesia aliena, habent *Gloria*, non autem *Credo*, si octava pertinet ad Ecclesiam; habent, si pertinet ad Celebrantem.

XVI. *Pro eod. loco.* Presbyter caecus votivam Missam de Beata sibi permissam dicat prout in Indulto. Quod si

aliquo in festo Deiparae velit dicere *Gloria* et *Credo*, celebrabit, si possit, Missam de festo sicut alii, suo privilegio renuntians.

R.mus Canonicus N. cui gratias agimus plurimas, sequentes ad nos detulit

SUPER RITIBUS AC CAEREMONIIS DEFECTUS

QUOS AB EODEM EMENDATOS LIBENTER HEIC DE MORE EVULGAMUS.

1. Quamdam et nos Ecclesiam ingressi die 29 Octobris proxime elapsi, qua die de Dominica XXIII post Pentec. I Nov. Officium, de ea semidup. occurrebat, ac per consequens Missa in colore viridi celebrari oportebat, Sacerdotem celebrantem Missam audivimus, qui post « Kyrie eleyson » canticum angelicum « Gloria in excelsis Deo » absolute omisit, et in fine Missae loco « Ite Missa est » dixit « Benedicamus Domino ». Utrumque mendum! Nam Missa in supradicta occurrentia nil tristitiae praesefert, ut est in Dominicis quibus color violaceus debetur. Ipsa missalis Rubrica hunc Sacerdotem potest edocere, quippe quae cantum distinctum ab aliis in his Dominicis adnotat adhibendum tam pro « Gloria in excelsis Deo », quam pro « Ite Missa est ». Ergo utrumque dicendum.

2. In prece « Dio sia benedetto », quae passim post nonnullas Missas aut alias sacras functiones dicitur, addenda suo loco sunt verba « Benedetto il suo Sacratissimo Cuore » ex decreto S. Cong. Indulgentiarum diei 2 Februarii 1897. Miramur illud ignoratum fuisse usque ad mensem Octobrem huius anni 1899; nam supradicta ver-

ba in publica quadam Ecclesia saepe omissa fuisse testamur.

3. Rituale Romanum docet et praecipit pro administratione SS.mae Eucharistiae, ut Sacerdos superpelliceo ac stola, coloris tamen officio convenientis (1), sit indutus. Et nos, hisce oculis, Sacerdotem vidimus post Missam Sacristiam ingredi, planetam ac manipulum deponere, et iterum ad altare accedere in alba et stola, et sic Communionem ministrare. An id praestare ipse non poterat immediate post Missam, quin ab altari discederet, et ulla paramenta exueret?

4. Expositionem seu depositionem Sacrarum Reliquiarum publice in Ecclesiis, ea qua decet veneratione per Sacerdotem fieri oportet. — Qui Reliquias exponit, defert ad altare, vel reportat ad loca sua, cotta cum stola paratus esse debet, adhibitis duobus clericis cottis indutis cum cereis et facibus. — Ita cl. De Herdt Prax. Caeremon. Tom. II n. 194. Hisce tamen non obstantibus, tempore qua decantabantur Vesperae Sanctorum die 1 Nov., quia aliae Defunctorum sequi debebant, in quibus altaria solemnibus ornamentis exuuntur, Reliquiae Sanctorum infra candelabra et in medio altaris expositae per aedituum laicum, cuius maior munditia seu capacitas admodum

(1) Praesens nobis favet occasio, ut Ven.les Consociatos nostros moneamus, legem coloris Conopei extensam per recens decretum fuisse ad colorem Stolae in communione extra Missam. Hoc est: sicut Conopei color respondere debet colori diei, et nihilominus esse quoque potest semper albus, quia hic est color Sacramenti proprius; ita color stolae in communione esse debet, iuxta Rituale, conveniens colori diei, et nihilominus permittitur ex recentiori Decreto, quod alio antiquiori, dato pro casu communionis paschalis (5706) cohaeret, semper coloris albi, ex eadem supra dicta ratione *(Decr.* **2740**-4777, *ad 12)*

desiderabatur, in quadam Ecclesia publice depositae fuere, mirantibus quotquot aderant, qui merito aut ante Vesperas Sanctorum, aut ante alias Mortuorum Reliquias abscondi potuisse putabant.

5. Pluries non paucos Sacerdotes audivimus in Missis semiduplicium tertiam orationem, quae *ad libitum* nuncupatur, omisisse, putantes ex ipso nomine *ad libitum* eam omittere esse in facultate celebrantis. Porro hi sciant non esse *ad libitum* ipsam orationem, quae ex Rubricis est praeceptiva, quando locum habere potest, sed dumtaxat ipsius delectum inter illas, quae praesertim praesto sunt in fine Missalis et quae admodum opportunae propriae devotioni censentur.

QUAESTIO SOLVENDA

PRO MENSE FEBRUARIO 1900.

Festum dup. I. classis celebrandum ex Indulto in Dominica proxime sequenti, impeditum per accidens potestne eo anno recoli in die sua propria, seu anticipari?

IMPRIMATUR.

P. Fr. Albertus Lepidi O. P.

S. P. A. Magister.

IMPRIMATUR.

Ioseph Ceppetelli Archiepiscopus Myren. Vicesgerens.

Proprietas Literaria.

G.B. Agnolucci, gerente responsabile

Roma, Tip. F.lli Amoroso — Torretta Borghese 22-25.

INDEX

CAPITUM ET ARTICULORUM CUIUSQUE MATERIAE

HUIUS XIII TOMI

Dubiorum liturgicorum solutio scientifica.

Pag.

E Ravenna. De calendario proprio a quodam Capitulo sequendo in Ecclesia pro tempore tamquam sua . 26

E Neapoli. De loco Subdiaconi in Absolutione Sacerdotis defuncti, quando in altari principe asservatur Sacramentum 28

Ex eodem loco. De Missae conformitate cum officio . 30

E Barcinone. De iure celebrandi in Oratorio privato non cessante sine causa . 32

E Tergeste. De praecedentia inter duo festa occurrentia 33

E Gallia. De Missa lecta pro paupere defuncto in die obitus vetita . . . 36

Ex N. N. De canonicis stantibus, altero ex iis antiphonam intonante 38

E Lincio. De speciali rubrica Breviarii servanda in festo VII Dolorum B. M. V. quoad hymnos . . . 89

Pag.

Ex eodem loco. De Missis privatis de Requie praesente cadavere 91

E Spalato. De officio funebri ex consuetudine . . 94

E civitate N. De Regulari haud tonsura initiato vices Subdiaconi agente in Missa solemni 99

Ex Hollandia. De modo intelligendi dies infra octavas quatenus secundarios 102

E Centumcellis. De ordinanda privata Missa occurrentis feriae IV. Temporum infra octavam 104

E Catania. De dupl. 1. cl. non transferendo infra Oct. Corporis Christi ad instar Epiphaniae privilegiatam . 150

Ex oppido Zabarcos in Hispania. De officio Titularis Ecclesiae Seminarii ex parte Rectoris, qui et Archipresbyter Cathedralis . 151

E Sarzana. De Ministris sacris erectis ad Orationem in Benedictione, ut librum

Pag.

Sacerdoti sustentent, et de inclinatione post Orationem ad Sacramentum . 154

E Lincio. De Missis privatis die II Nov. pro defuncto in die obitus non vetitis 156

Ex eodem loco. De occursu et concursu dierum infra octavam inter se aut cum semiduplici 158

Ab Hetruria. De Symbolo in omnibus loci Ecclesiis dicendo ad Missam in festo Titularis Cathedralis . 161

E Pekino in Sinis. De Absolutione Cadaveris ex parte Vicarii Apostolici post Missam de requie ab alio celebratam 162

E Civitate N. De paramentorum colore in Ordinandis 247

Ex Hollandia. De Missis cantata et lectis pro die obitus 250

Ex Missionibus exteris. Cuinam SS. Trinitatis Personae directae sint Postcommunio missae in festo SS. Nominis Iesu, et Secreta Missae, in festo S. Camilli De Lellis 255

E Laude Pompeia. De Patrono in Oratione *A cunctis* nominando 257

E Dertona. De sacrorum in Missa solemni Ministrorum sessione eodem in scamno Celebrantis . . . . . ibi

E Dioecesi Briocensi. De translatione festi SS. Cordis Iesu 260

Ex Archidioecesi Chicagiensi. De occursu duorum festorum Domini 297

Ex eodem loco. De Sancto Socio Titularis non separando 299

E Londino. De occursu Patrocinii S. Ioseph et S. Georgii Patronorum . . 301

E Parisiis. De festo celebrando cum octava infra Octavam Epiphaniae . . 303

Ex eodem loco. Super Credo in Missa de infra Octavam Deiparae extra recitatum officium 304

Ex Archidioecesi N. De occursu Dedicationis et Tituli propriae Ecclesiae . 360

Ex eodem loco. De festo duplici maiori cum feriatione impedito et transferendo . 362

Ex Ariano in Apulia. De ritu festi Titularis duplicis Paroeciae unitae, quae non est amplius 366

Ex Galliis. De praelatione commemorationis Officii concurrentis 368

E Gadibus in Hispania. De

Pag.
quibusdam consuetudinibus in exequiis 372
E Gallia. De quodam Concursus casu 376
E Parisiis. De concursu inter octavam diem Dedicationis Ecclesiae propriae, et SS. Apostolorum Petri et Pauli 442
Ex Austria. De Rubrica super occursu festi Septem Dolorum non integre applicanda in concursu . . 442
E Derthona. De commemoratione praecedentis S. Pauli die 30 Iunii, concurrentis cum Pretiosissimo Sanguine 444
E Centumcellis. Super Confiteor in Benedictione Apostolica 447
E Rucupis in Anglia. De cantu Confiteor in Missis solemnibus 453
Ex Hollandia. De praelatione in officio S. Ioannis Evang. Titularis et S. Stephani 449
Ex eodem loco. De Credo in Missa et octava S. Ioannis Bapt. ubi est Patronus 500
Ex eodem loco. De Missa votiva Immac. Concept. in Vigilia Assumptionis . . 501
Ex eodem loco. De Missis defunctorum in die obitus ibi

Pag.
E Petrovaradino in Slavonia. De quorumdam Sanctorum die propria . . ibi
Ex eodem loco. De consuetudine quadam vim non habente 502
Ex oppido Zabarcos. De Missis lectis de requie in die obitus 503
E Belgio. De die prima libera pro festo rit. dup. transferendo 505
E Carcasso. De secunda Oratione officio conformi in missis privatis votivis dicenda 507
Ex Austria. De altaris fixi imagine Titularis non mutanda 508
E Segovia in Hispania. De facultate communicandi in Oratorio privato. . . . 570
Ex Urgellis. De ordine thurificationis 573
E Lincio. De suffragio S. Familiae Titularis, in officiis votivis Eucharistiae, Passionis, Imm. Concept. et S. Ioseph 577
E Curenna. De festo dup. I cl. impedito infra totam octavam. transferendo in diem octavam alterius festi 579
E Catania. De functionibus, in quibus duo Diaconi pro Episcopo Pontificante

Pag.

adhibentur. 581
Ex Hollandia. De quadam incohaerentia inter Ephemerides et specimen Calendarii 617
Ex eodem loco. De duplici I cl. agendo in die Oct. Corporis Christi privilegiata ad instar Epiphaniae . . 618
E Parisiis. De iure mutato quoad diem 12 Nov., 28 Ian. et 3 Febr. 621
Ex eodem loco. Num et Regulares participent de quodam Indulto Dioecesis . 623
Ex Austria. De modo legendi Martyrologii in choro 625
Ex oppido Zabarcos. De cohaerentia inter codices liturgicos quod spectat partem et modum Evangelii cantandi 629
E Senogallia. De octava Patroni praeferenda alteri inferiori 632
E Neapoli. De inexistentia legis inquirendi a Celebrante super qualitate altaris fixi aut portatilis. . 674
E Lincio. De nocturno Off. Defunctorum post nuntium obitus acceptum 676
Ex eodem loco. De concursu diei Oct. festi secundarii cum festo dupl. mai. secundario. 678

Pag.

E Parisiis. De modo concludendi Matutinum cum separatur a Laudibus . 681
Ex eodem loco. De Gloria et non Credo in Missa votiva infra aliquam Octavam Gloria et Credo ferentem 683
E Meta Surrenti. De intelligentia Decreti Gen. 12 Iunii 1899 super cessione throni 727
E Belgio. De die proprio festi Titularis 732
Ex Urbe. De amictu, bireti loco, pro Celebrantibus bireto non utentibus . . 734
Ex Hispania. De non prosequenda Missa solemni dum Chorus respondet Celebranti. 736

Ad quaedam liturgica dubia breviora responsa.

1. Pro Barcinone . . . 40
2. Pro eodem loco . . . ibi
3. Pro Curenna . . . . ibi
4. Pro Austria 41
5. Pro Mantua . . . . ibi
6. Pro Brixia 42
7. Pro Gallia . . . . . ibi
8. Pro Corleone . . . . ibi
9. Pro eodem loco . . . ibi
10. Pro Neapoli 43
11. Pro eodem loco . . . ibi
12. Pro eodem loco . . . ibi

	Pag.
13. Pro Borna in Saxonia .	ibi
14. Pro eodem loco . . .	44
15. Pro Barcinone . . .	ibi
16. Pro eodem loco . . .	ibi
17. Pro Gallia	108
18. Pro Barcinone . .	ibi
19. Pro eodem loco . . .	ibi
20. Pro Hollandia . . .	109
21. Pro eodem loco . . .	ibi
22. Etiam pro Hollandia .	ibi
23. Pro eodem loco . . .	110
24. Pro Valentia in Hispania	ibi
25. Pro Hispania	ibi
26. Pro Dertona	111
27. Pro Corleone	ibi
28. Pro eodem loco . . .	ibi
29. Pro eodem loco . . .	ibi
30. Pro Neapoli	112
31. Pro eodem loco . . .	ibi
32. Pro Dioecesi Atrebatensi	165
33. Pro eodem loco , . .	ibi
34. Pro Polonia	166
35. Pro oppido Vivario Segobricensi	ibi
36. Pro eodem loco . . .	ibi
37. Pro Cauria in Hispania	ibi
38. Pro eodem loco . . .	ibi
39. Pro Curenna	167
40. Pro eodem loco . . .	ibi
41. Pro eodem loco . . .	ibi
42. Pro Senogallia . . .	ibi
43. Pro Liguria	168
44. Pro Hispania	ibi
45. Pro Gallia	ibi
46. Pro Neapoli	169
47. Pro eodem loco . . .	ibi
48. Pro Civitate B. . . .	ibi
49. Pro Pekino	170
50. Pro Lomello	ibi
51. Pro Sicilia	ibi
52. Pro Pekino	262
53. Pro Cauria	263
54. Pro eodem loco . . .	ibi
55. Pro Londino	ibi
56. Pro Neapoli	264
57. Pro eodem loco . . .	ibi
58. Pro eodem loco . . .	ibi
59. Pro eodem loco . . .	265
60. Pro eodem loco . . .	ibi
61. Pro eodem loco . . .	ibi
62. Pro eodem loco . . .	ibi
63. Pro Senogallia . . .	266
64. Pro eodem loco . . .	ibi
65. Pro Urbe N.	ibi
66. Pro Barcinone . . .	267
67. Pro Hollandia. . . .	ibi
68. Pro Sinis	ibi
69 Pro eodem loco . . .	ibi
70. Pro Parisiis	308
71. Pro Neapoli	ibi
72. Pro eodem loco . . .	309
73. Pro eodem loco . . .	ibi
74. Pro Montepessulano .	ibi
75. Pro eodem loco . . .	ibi
76. Pro Zupania in Slavonia	ibi
77. Pro eodem loco . . .	310
78. Pro oppido Vivario Segobricensi	ibi
79. Pro eodem loco . . .	ibi
80. Pro eodem loco . . .	ibi
81. Pro Lingone	ibi
82. Pro Antillis Hollandiae	379

Pag.

83. Pro Gadibus in Hispania 380
84. Pro eodem loco . . . ibi
85. Pro eodem loco . . . 381
86. Pro Rota Veronae . . ibi
87. Pro eodem loco . . . ibi
88. Pro Cauria in Hispania ibi
89. Pro eodem loco . . . ibi
90. Pro eodem loco . . . ibi
91. Pro eodem loco . . . ibi
92. Pro Melita 383
93. Pro Hispania . . . . ibi
94. Pro eodem loco . . . ibi
95. Pro Wladislavia . . . 384
96. Pro Ariano in Apulia . ibi
97. Pro eodem loco : . . ibi
98. Pro eodem loco . . . ibi
99. Pro eodem loco . . . ibi
100. Pro Pekino 385
101. Pro eodem loco . . ibi
102. Pro Archidioecesi Chicagiensi . . . . . ibi
103. Pro Parisiis 456
104. Pro Galliis 457
105. Pro eodem loco . . ibi
106, Pro eodem loco . . 458
107. Pro Austria 459
108. Pro eodem loco . . ibi
109. Pro eodem loco . . ibi
110. Pro eodem loco . . ibi
111. Pro dioecesi Parmensi ibi
112. Pro eodem loco . . 460
113. Pro eodem loco . . ibi
114. Pro N. 461
115. Pro eodem loco . . ibi
116. Pro Eynstadio . . . ibi
117. Pro S. Iacobo de Chile ibi

Pag.

118. Pro eodem loco . . ibi
119. Pro Lincio 462
120. Pro Curenna . . . ibi
121. Pro Rucupis in Anglia 510
122. Pro Gallia 512
123. Pro Belgio . . . . ibi
124. Pro eodem loco . . 513
125. Pro eodem loco . . 514
126. Pro Marianopoli . . ibi
127. Pro Dioecesi Quitensi ibi
128. Pro Curenna . . . 516
129. Pro Carcasso . . . ibi
130. Pro Oppido Vivario Segobricensi 517
131. Pro Gallia . . . . ibi
132. Pro Dioecesi Parmensi 513
133. Pro Austria . . . . ibi
134. Pro Lincio 583
135. Pro Gallia 583
136. Item pro Gallia . . ibi
137. Pro Hispania . . . 586
138. Pro Melita . . . . ibi
139. Pro Lincio 587
140. Pro Utino 636
141. Pro Religione Belgica. 637
142. Pro eodem loco . . ibi
143. Pro Placentia . . . ibi
144. Pro eodem loco . . 638
145. Pro Parisiis . . . . ibi
146. Pro Neapoli . . . . ibi
147. Pro Lincio 639
148. Pro oppido Zabarcos . 640
149. Pro Hispania . . . ibi
150. Pro Germania . . . 641
151. Pro America . . . . ibi
152. Pro Italia, Bohemia et

Pag.
Gallia 641
153. Pro Castello Saltus Rotundi 686
154. Pro Senogallia . . . 687
155. Pro Neapoli . . . . ibi
156. Pro Austria 688
157. Pro Senogallia . . . 738
158. Pro Neapoli 739
159. Pro eodem loco. . . ibi
160. Pro Hollandia . . . ibi
161. Pro eodem loco . . ibi
162. Pro Cortona in Tuscia ibi
163. Pro Dioecesi Pictaviensi 740
164. Pro eodem loco. . . ibi
165. Pro Parisiis 741

Decreta SS. Congregationum.

Ex S. Rituum Congregatione.
Nivernen. De potestate Episcopi super Oratoriis . . 67
Lucana. De facultate celebrandi ad Missam et ad Vesperas in Pontificalibus 70
Dubium. An in cantu Praefationis et Orationis Dominicalis in Missis cantatis, organa pulsari queant 71
Aginnen. De Cereorum Benedictione die 2. Febr. transferendo in Dominicam ibi
Marianapolitana. Dubia varia 72
Utinen. Dubia varia circa Fontis Sacri benedictionem 137
Salernitana. De praecedentia in processione SS. Sacramenti 138
Pag.
Decretum super Oratoriis semipublicis 205
Augustae Taurinorum. De festo Purissimi Cordis B. M. V. in fine mensis Marialis 207
Atto di consacrazione di una Diocesi al Cuore purissimo di Maria V. . . . 208
Alatrina. Dubia varia . . 210
Mexicana. De conopeo et antipendio altaris et de tintinnabulo pro Missa . 277
Urbis et Orbis. De Litaniis SS. Cordis Iesu 279
Veliterna. De quibusdam consuetudinibus in Pontificalibus et de usu Canonis et palmatoriae pro Canonicis 281
Urgellen. De Presbytero Assistente in missis non pontificalibus 283
Vicentina. De dicendis a Celebrante in reditu ad Sacristiam, absolutione ad tumulum completa . . . 353
Romana. De festo fixo et proprio 421
Caurien. De quibusdam consuetudinibus in Vesperis cum cantu . . . . . ibi
Guadicen. De exequiis . . 423
Gaditana. De quadam consuetudine circa benedictionem Fontis 425

Pag.
Decretum de cessione throni 427
Decretum de Missa exequiali lecta pro paupere defuncto 428
De cultu Sacratissimi Cordis Iesu amplificando . . . 485

Ex S. Congregatione Indulgentiarum.

De Absolutione Generali Tertiariis Franciscalibus danda 197
De quibusdam coronis quibus Indulgentiae plenariae et particulares magna copia tribuuntur 198
Indulgentiae pro legentibus S. Evangelium 199
Urbis et Orbis. Decretum de indulgentiis apocryphis . 407
Leopolien.Ruthenen. De Confessione et Communione requisita ad lucrandam quamdam Indulgentiam . 659

Ex Suprema Congregatione Inquisitionis.

De excommunicatione minori contra communicantes cum excommunicatis . . 134
De impedimentis pro Matrimonio contrahendo . . 546
De confessionibus Regularium per eorum Superiores 709
De usu Margarinae per modum cibi aut condimenti ibi
De validitate cuiusdam ordinationis presbyterorum . 710
De cuiusdam Medici adsistentia disputationibus de hypnotismo 711
De tempore medio loci Greenwich pro Neerlandia . . ibi

E Suprema S. Officii Congregatione.

Circa interpretationem Bullae Pii IX Apostolicae Sedis 132
De statu libero statuendo pro Sponsis 134
De absolutione a casibus S. Sedi reservatis 200
De domicilio pro contrahendo matrimonio 201
Mediolanen. Circa obligationem recitandi officii defunctorum 338
De Matrimonio inter unam partem catholicam et alteram, quae a fide defecit 418
De dilatione in administratione baptismi 419
De Regularium subditorum Confessionibus per Superiores 599

Quaestiones Academiae Liturgicae Romanae.

I. De Patrono et Titulo in addendis et variandis pro Rubricis 12

Pag.

II. De tribus festis solemnioribus locorum, Patroni, Tituli et Dedicationis Ecclesiae 80
III. De Commemoratione festi ad instar simplicis redacti 140
IV. De Commemorationum ordine ad Vesperas . . 236
V. De praecedentia festorum in casibus occurrentiae . 286
VI. De festis et octavis inter se concurrentibus eorumque praecedentia . . 354
VII. De Hymnorum coniunctione 433
VIII. De Sanctis Patroni Sociis 488
IX. De Missa privata Dominicae resumendae aut de feria, semiduplici occurrente 559
X. De Missis privatis de requie pro die obitus . . 601
XI. De Missis de requie et orationibus diebus privilegiatis 665
XII. De orationibus et sequentia in Missis quotidianis defunctorum . . 713

Quaestiones solvendae Sociis propositae pro singulis mensibus, earumque solutiones.

Pag.

1. De officio de feria vel votivo ad libitum pro Canonicis, qui ad Chorum tenentur tantum diebus dominicis festisque de praecepto in foro 58
2. De Sacrorum Ordinum collatione et Episcoporum consecratione in die non feriato S. Lucae aut S. Marci Evangelistarum . 121
3. De commemoratione diei octavae Translationis S. Ianuarii et S. Pomponii tam in occursu quam in concursu cum festo SS. Redemptoris pro quodam loco 190
4. De pluribus Absolutionibus, quae ex consuetudine fiunt in quibusdam Ecclesiis die 2 Nov. post missam cantatam defunctorum 268
5. De Missa votiva solemni vel privata, indulta infra aliquam hebdomadam extra Vigilias privilegiatas, in Vigilia Epiphaniae . 324
6. De hymno *Gloria in excelsis Deo* abrumpendo in Nocte Nativitatis D.ni ob processionem cum divini Infantis simulacro ex consuetudine quadam locali. 401
7. De quibusdam caeremoniis in Missa solemni de Requie 462

Pag.
8. De anniversariis defunctorum affigendis feriis hebdomadarum 519
9. De iure transferendi quoad solemnitatem festum SS. Cordis Iesu 592
10. De loco Cruciferi et Acolythorum in absolutione pro Sacerdote defuncto, cuius cadaver non est physice praesens 651
11. De Missis de Requie cum cantu, bis vel ter infra hebdomadam indulta extra Octavas privilegiatas, infra hebdomadam Nativitatis Domini 704

Super Calendario Studium.

Initium 332
Continuatio 386
Continuatio 472
Continuatio 534
Tabula Paschalis 536
Tabula Paschalis nova reformata 538
Continuatio 587
Tabula triginta cyclis decemnovalibus Paschatum constans 590
Continuatio 642
Super Calendario. Appendix 723

Alleluia. Specimen biblicum, historicum, Liturgicum.

Initium 390
Pag.
Continuatio 429
Continuatio 553

Argumenta Varia.

Omina 5
Allocutio ad Sacrae Liturgiae studia auspicanda . . . ibi
Continuatio 73
Quaestiuncula super missa privata et cantata . . . 45
Continuatio 113
Super Cyclo Paschali difficultates et responsa . . 50
De praeminentia Festi SS. Rosarii prae altero S. Angeli Custodis Nationis . 171
De natura concursus diei infra octavam 180
Super Cantu Ecclesiae documenta 213
Super Ritibus ac Caeremoniis defectus 294
Specimen Calendarii universalis Ecclesiae pro anno Domini 1900 313
Breve Leonis PP. XIII ad Domum Desclée, Lefebvre et Sociorum 331
Breve SS. D. N. Leonis XIII ad Directorem Ephemeridum 349
Super associatione Cadaveris dubia 395
SS. D. N. Leonis PP. XIII Litterae Encyclicae de hominibus SS.mo Cordi Iesu

Pag.
devovendis 477
Formula consecrationis ad SS.mum Cor Iesu . . . 483
De officiis simplificatis . . 524
De quarumdam precum origine 541
De solemni conventu in Redemptoris obsequium a Societatibus catholicis Romanis Romae habito . . 543
De Iubilaeo seu Anno Sancto 597
SS. D. N. Leonis Pp. XIII ad Episcoporum Anglonen. et Tursien. Epistola. 660
De reservatione absolvendi Confessarium, qui sui complicis audit confessionem, facta a quibusdam Episcopis. Casus Moralis . . 661
Super Oratoriis ius liturgicum 690
Super Ritibus ac Caeremoniis defectus 700
Continuatio 742

INDEX ALPHABETICUS

RERUM NOTABILIUM QUAE IN HOC XIII TOMO CONTINENTUR

(N. B. Numerus lectorem ad paginam remittit)

A

Absolutio Generalis, dubia quaedam circa Absolutionem istam *pro Tertiariis Franciscalibus* S. Congregationi Indulg. et Reliquiarum propositas, 197.

Absolutio in Missis defunctorum, de quadam consuetudine *plurium absolutionum die 2ª Nov.*, casus, 268 — quid absolutio, *ibid.* — libri liturgici *plures modos absolutionem peragendi* nobis exhibent, *ibid.* — absolutio plerumque *post finitam Missam peragitur, ibid.* — nunc Romae *pro solo S. Pontifice quinque absolutiones fiunt*, 270. antiqui-

tus in Sacerdotum et Clericorum exequiis *tres absolutiones* fiebant, *ibid.* — consuetudo *plurium absolutionum super aliquo ex sepulchris,* post illam ad tumulum, non videtur reprobanda, *ibid.* — consuetudo haec *perantiqua est et non adversatur Rubricis,* 272 — in Pontificali ritum descriptum habemus, qui cum hac consuetudine *similitudinem quamdam habet, ibid.* — non videtur reprobandus usus *alia Responsoria ex officio desumpta canendi,* quando *plures peraguntur absolutiones,* 273 — casui nostro favet Pontificale, *ibid.* — Ultima absolutio fieri debet cum Responsorio « *Libera me D.ne* » et Oratione « *Absolve* « *ibid.* — usus repetendi Responsorium « Libera me D.ne » *toties quoties datur absolutio* retineri potest, 274 — reprobandus censetur usus Respon. « Libera » *in tot partes dividendi, ibid.* — *normae* assignantur, a Cavalieri exhibitae, *sequendae in dictis absolutionibus, ibid.* — *regula pro Regularibus* in Commemoratione defunctorum, Confratrum et similium, *in quibus plures absolutiones peraguntur,* 275 — reprobatur *usus aspersionis et thurificationis totius Ecclesiae per acolythos vel ministros sacros,* postquam ter per Sacerdotem facta est aspersio et thurificatio super sepulcra, *ibid.* — expleta absolutione ad tumulum in officiis et Missis cum cantu die 7ª, 30ª et anniversaria, *in reditu ad Sacristiam* quid dicendum, 278 — in absolutione pro Sacerdote defuncto, cuius cadaver non est physice praesens, *quonam in loco Crucifer cum Acolythis sistere debeat,* quaestio, 651 — Solutoris sententia est *Cruciferum cum Acolythis in hac absolutione se sistere debere inter tumulum et Ecclesiae ianuam,* 653 — in appendice ad praefatam solutionem declaratur *Rubricis magis consona* contraria sententia, quae tenet *Cruciferum se sistere debere inter tumulum et altare,* 656 — in absolutione hac Celebrans cum Diacono *sistere se debet contra Crucem et sedere nequit,* 700 — V.

Associatio cadaveris, Exequiae, Responsorium Subdiaconus, Vicarius Apostolicus.

Acolyti funalia ad elevationem in Missa solemni gestantes *flectere non debent utrumque genu antequam in Sacrarium revertantur,* excipe si Sacramentum sit expositum, 44, 264 — V. *Absolutio in Missis defunctorum, Missa solemnis de Requiem.*

A Cunctis, in hac oratione quoties Ecclesiae Titulus nominari nequit, *nominetur Patronus loci,* et si locus Patronum non habeat, *nominetur Patronus Civitatis Episcopalis,* 257 — in Eccl. dicata XII Apostolis, Orationi « *A cunctis* » optime sufficitur alia *Concede quaesumus,* 461 — Regulares ad litteram N. *proprium Fundatorem nominare possunt,* dummodo Titularem, si nominari queat, *non omittant,* 513. V. *Patronus, Titulus.*

Adesto, Oratio super tumulum, V. *Missa solemnis de Requiem.*

Administratio Sacramentorum *in cotta et stola* peragenda est, et Canonici Roccheti usum habentes *etiam Rocchetum adhibere possunt,* sed *cotta semper requiritur,* 686.

Agapitus (S.) Martyr, eius Missa iuxta Decr. Urbis eiusque Districtus d. d. 24 Iulii 1896, non est nunc « *Statuit* » sed « *Sacerdotes* » 701.

Agnomen, V. *Indulgentiae.*

Alba a latere dextero imo et laevo *aperturam vix visibilem habere potest,* ut Sacerdos educere possit e pera sudariolum vel linteolum, 687.

Alleluia, maxima advertentia in choro servanda ne « Alleluia » dicatur *a 1.is Vesp. Septuag. in posterum,* 294 — *Alleluia,* Specimen biblicum, historicum, liturgicum, 390 — Ecclesia occidentalis *latina lingua usa est,* sed et *graecae linguae vestigia servavit,* 391 — hebraica vox *frequentius occurrens* est *Alleluia,* 392 — de Psalmis *Alleluiaticis, ibid.* — *Paschalis coenae* minuta descriptio, 429

— de Psalmis *Hallel* constituentibus, qui cantabantur *inter coenae caeremonias*, 431 — continuatio, 553 — exponuntur Psalmi *In exitu Israel, Dilexi quoniam, Credidi propter quod, Laudate D.num omnes gentes, ibid.* — finis tandem *Hallel* imponitur cum Ps. 117 *Confitemini D.no*, 554 — hac altera parte absoluta, *binae preces omnia concludebant*, 555 — quandoque praefatum ritum *sequebatur quintus calix, ibid.* — tunc *grande Hallel concini solebat, ibid.* — qua ratione *Alleluia* ex *hebraica* gradum facere *in Christianam Liturgiam* potuit, 557 — *pauciores sunt leviorisque ponderis notitiae*, quae de *Aevi Apostolici Liturgia* ad nos pervenerunt, *ibid.* — Cantica illa coenae propria ob arctiorem institutionis nexum, *veluti natura ad fractionem panis solemniorem reddendam fuerunt adhibita, ibid.* — documentorum *inopia* ea super re ploratur, 558.

Altare, occasione alicuius festivitatis *erigi potest altare portatile* in Ecclesiis, 640 — altaria quorum sepulcrorum *opercula fracta sunt*, uti *execrata sunt habenda*, 394 — Celebranti nulla inhaeret obligatio inquirendi *an altare sit fixum, an portatile, an lapis sit longior, latior etc.*, 674 — V. *Imago*.

Altare Chorale, in hoc altari *quivis Sacerdos Sacrum facere potest vel privato vel cum cantu*, dummodo Horae Canonicae non persolvantur, 514.

Altare privilegiatum, Sacerdos Tertiarius Franciscalis *ter in hebdomada gaudens privilegiato altari*, tali privilegio non gaudet, *si ex alio titulo iam illo fruatur*, 384.

Amictus, de amictu bireti loco, pro *Celebrantibus bireto non utentibus*, 734.

Ampullae osculandae non sunt in Missa solemni *quando non traduntur Celebranti*, 688 — V. *Subdiaconus*.

Angelus (S.) Custos Nationis, V. *Rosarium B. M. V.*

Anniversarium defunctorum, in anniv. late sumptis *non est*

dicenda Oratio « Deus indulgentiarum » *anniversariorum propria*, 461 — utrumne anniv. sive late sive stricte sumpta *affixa esse possint hebdomadarum feriis*, quaestio, 519 — *quibusnam diebus impediantur* Anniv. seu Missae cum cantu pro defunctis, *sive a testatoribus fundata pro die obitus aut alia determinata die*, sive *privata ad petitionem viventium*, dummodo pro die obitus, *ibid.* — haec Anniv. si in diem impeditam incidant, in *proximam diem liberam transferri*, vel *in proximiori antecedenti die similiter libera anticipari possunt*, 250 — ut Anniv. notis iuribus fruantur non amplius requiritur ut sint fundata, *sed sufficit ut sint privata et vere Anniv. a die obitus vel depositionis*, *ibid.* — quid *Anniv. stricto sensu et quibusnam gaudeat privilegiis*, 521 — S. R. C. testatori privilegium confirmavit *fundandi legatum Missam de requiem canendi in aliqua die ab ipso determinata*, gaudente *iisdem privilegiis de die proprio Anniv.*, *ibid.*— in hoc tamen Anniv. *non est dicenda oratio « Deus indulgentiarum » veri Anniv. propria*, sed alia aptior, *ibid.* — tam verum anniv., quam alterum fundatum, *hebdomadarum feriis affigi nequit*, 522 — Anniv. *late sumpta dicuntur illa*, quae a Religiosis Communitatibus, a Canonicorum Collegiis, a Confratribus etc. *semel in anno fieri solent*, *ibid.* — Anniv. ista *translationis privilegio fruuntur*, *ibid.* — Missa huiusmodi Anniv., *si quidem in cantu*, ritui duplici respondet, 523 — Anniv. stricto sensu acceptum sive in proprio die obitus vel depositionis celebretur, sive in alio die a testatore statuto, *ad diem*, *non ad feriam affigi debent*, secus dicendum de Anniv. late sumptis, *ibid.*

Annus Sanctus, indulgentiae et facultates, *quae Anni Sancti tempore*, *suspensae manent*, 597.

Antiphona, iuxta Episcoporum Caeremoniale cum Canonicus antiphonam intonat; *ceteri Canonici omnes*, praeter Heb-

domadarium paratum, *surgere debent, ab utroque latere chori,* nisi tamen consuetudo adsit *ut una tantum pars assurgat,* 38; 515 — praeintonans *iuxta notas musicas debet Canonico intonanti antiphonam canere, ibid.* — Canonici *iuxta dignitatis ordinem* antiphonas intonare debent, 516 — antiphonae pro processionibus *in festo Purif., in die Palmarum, et benedictione Cinerum* praescriptae, *omitti nequeunt sine fractione legis,* 518. — V. *Asteriscum.*

Antipendium altaris, eius color *non est praeceptivus,* 512.

Apostolicae Sedis, dubia quaedam hanc circa Constitutionem, 132.

Arundo in Missa Sabbati Sancti *ab altari removenda est Missa finita,* 296.

Aspersio Aquae benedictae in Dominicis ante Missam solemnem facienda, 636, 640, — V. *Associatio cadaveris.*

Aspersorium Praelato *cum cappa ad Ecclesiam accedenti* dignior Ecclesiae tradere debet. 688.

Assignatio, V. *Praecedentia.*

Associatio cadaveris, super cadaveris associatione dubia, 396. — Parochus re in se inspecta, defuncti cadaver *associare tenetur usque ad Coemeterium,* 496 — sed ut plurimum *per electum et peculiariter destinatum Cappellanum* ad Coemeteria deferuntur, 397. — unicuique ex Parochis iure imponi potest obligatio *Ecclesiam neutram pro simplici absolutione prout in casu adeundi, ibid.* — praefata absolutio a Parocho *in sua Paroecia dari potest,* aut in alia Ecclesia *cum Rectoris assensu,* 398. — Rituale *de aspersione extra Urbem silet,* unum enim supponit Sacerdotem seu Parochum *officia omnia super defuncti cadaver peragentem* a domo ad Ecclesiam et sepulturam, *ibid.* aspersio, prout in casu, *commendanda est,* 399 — de consuetudine officium defunctorum *in domo defuncti recitandi,* sive *Missa dicenda sit pro eo,* sive *Absolutio tan-*

tum facienda in Ecclesia, in quam defertur, 398 — pro Paroecia in casu *intelligenda venit simpliciter et exclusive parochialis Ecclesia*, 400. — V. *Exequiae*.

Asteriscum, de asterisco in officio Apparitionis B. M. V. Imm. antiphona, 457.

B

Baldachinum, V. *Sacramentum*.

Baptismus, urgendum ut Baptismus, prout in casu, *quam citius ministretur*, 419 — Summus Pont. Leo XIII *reprobat* cuiusdam dioecesis abusum differendi administrationem baptismi *in hebdomadas*, *in menses* et *in annos*, 660.

Benedicite, consuetudo ex qua *Celebrans e sacrario exiens* dicat adstantibus « Benedicite » improbanda videtur, 687.

Benedictio danda ab episcopo Diacono Evangelium cantaturo *non trina*, *sed unica esse debet*. 738 — V. *Formulae Benedictionum*.

Benedictio cum SS.mo Sacramento, Ministri ad Orationem in Benedictione, ut librum Sacerdoti sustentent, *stantes manere possunt*, 154 — inclinatio ad Sacramentum post Orationem *laudabiliter omittitur*, 156 — Benedictio haec dari nequit, *quin aliquae preces vel laudes eam praecedant*, 638 - si Sacramentum in Ostensorio est, a Sacerdote *cotta*, *stola*, *pluviali et velo humerali* induto dari debet, 702.

Benedictio Fontis baptismalis facienda est etiam *in Ecclesiis filialibus*, quae S. Fontem legitime habent, 137 — benedictio *integra* in singulis Ecclesiis fieri debet, *ibid.* — haec benedictio *in diebus a Rubricis statutis* facienda est, idcirco differri nequit, *ibid.* — Parochus in Ecclesiis filialibus ad hanc benedictionem peragendam, cum per se perficere nequit, *alios Sacerdotes delegare debet*. 138— benedictio *privata Fontis* est eadem ac ea, quae fit *in*

Sabb. Paschae et Pentec., 739 — V. *Fons baptismalis.*
Bernardus (S.) ubi est Titularis vel Patronus lectiones I Noct. sunt *de Sapientia*, 167.
Biretum, V. *Amictus.*

C

Cadaver, pro cadavere prope altare sepeliendo *lateralis distantia unius metri ab altari* requiritur, 111 — V. *Associatio cadaveris, Exequiae, Missae de Requiem.*
Calendarium, *Conventualis missa* respondere debet Canonicorum officio 26 — Capitulum *in Ecclesia pro tempore tanquam sua, proprium Calendarium sequi tenetur*, 27 — Calendarii specimen Universalis Eccl. *pro anno Dni 1900*, 313 — Super Calendario studium, 332 — verbi *Calendarii etymologia*, et *quid Calendarium impraesenti*, *ibid.* — Calendarii *Institutores* et *Reformatores*, 333 — num *aliquid melius ac perfectius addi possit* systemati in Gregoriano Calendario proposito, 335 — *incommoda provenientia* ex Gregoriano Calendario *pro festis mobilibus et fixis*, *ibid.* — translationis festorum incommodum, 336 — continua festorum translatio *una est ex causis ob quam Fideles liturgicis functionibus amplius non participent*, *ibid.* — Calendarium *scopum* ad quem est ordinatum *non amplius attingere potest*, 386 — Summi viri *Calendarium perficere aggressi sunt*, *ibid.* — imperfectio praecipue oritur ex eo, *quod anno communi dies unus, bissextili duo supersint*, qui extra hebdomadas manent. 388 — modus quidam *obviandi dicto incommodo*, *ibid.* — fructus, qui ex faciliori principio posito, eruuntur, 472 — praemissi Calendarii *utilitates*, 474 — fructus alter, *quem ex Dominicarum firmitate percipere facile est*, respicit festa mobilia, 534 — nova tabula Paschalis *iuxta propositam emendationem*, 536 —

tabula Paschalis nova reformata, *quae in initio Breviarii* extat, 538 — huius tabulae *usus* 540 — inter utramque *discrimen, ibid.* — ex Dominicarum stabilitate venit *Cyclus vel tabula Paschalis perpetua.* 587 — hinc principium vi cuius ad Pascham agnoscendam nil aliud requiritur, *nisi Epactae inquisitio et cognitio,* 588 — Epactarum tabulam conficiendi ratio, *ibid.* — de *modo utendi* hac tabula, *ibid.* — tabula *triginta cyclis decemnovalibus paschatum* constans, 590 — eius explicatio, 591 — quaedam circa expositam Calendarii perfectionem *obiectiones,* 642 — de novo opere « *Studio sull'unificazione del Calendario* » auctore Edoardo Martinetti, 723.

Caligae, V. *Exequiae.*

Camillus (S.), V. *Secreta.*

Candelabra, V. *Missa solemnis de Requie.*

Candelae, Clerici funus comitantes *candelas accensas deferre debent,* 44 — de candelarum benedictione *in die II Febr. transferenda* ob festi Purificationis suppressionem, 71 — V. *Missa Parochialis.*

Canon, V. *Canonici.*

Canonici. Eccl. Veliternae, sicut Canonici in Basilicis Minoribus Urbis, *Canone et Palmatoria in propria tantum Ecclesia uti possunt,* 283 — V. *Antiphona, Chorales, Chorus, Officia votiva, Subdiaconus.*

Cantus, S. R. C. decretum die 7 Iulii 1894 datum *circa novam editionem librorum cantus ecclesiastici,* 213 — Breve Apostolicum ad Eq. Fridericum Pustet, S. Sedis et S. R. C. Typographum, 218 — nova Ratisbonen. editio Gradualis Romani *authentica rursus declaratur,* 220 — Breve Apostolicum, *quo peculiaris commissionis virorum Ecclesiastici cantus peritorum opera probatur et laudatur,* quoad novam librorum liturgicorum Ratisbonen, editionem, 223 — Litterae S. R. C. Rmis Italiae Ordinariis *circa sacram musicam,* 225 — de Musica Sacra Ordinatio,

229 — generales normae *circa musicam in ecclesiasticis functionibus adhibendam*, 220 — Monita *ad studium Sacrae Musicae promovendum* et *abusus*, 233 — V. *Confiteor*, *Missa votiva*.

Canutus (S.), dies S. Canuti etsi perpetuo impedita, *mutari in aliam nequit, nisi id S. R. C. concesserit*, 166.

Cappella, V. *Oratorium*.

Casus reservati, dubia quaedam *circa absolutionem casuum S. Sedi reservatorum*, decr. Supr. Congr. S. Officii, 290.

Centenarius dies ad peculiariter orandum pro defuncto *privilegiatus dici nequit*, saltem *nisi S. R. C. placitum accedat*, 262.

Cera, de *cera communi* in solemni Missa defunctorum, 43.

Ceroferarii, V. *Acolythi*.

Chorales quomodo *Chorum ingrediuntur, se salutent stantes in choro*, 514 — V. *Chorus*.

Chorus tam in Missa quam in solemnibus Vesperis coram Sacramento exposito *solito more thurificatur*, 517 — V. *Thurificatio*.

Cingulum pro Missa *coloratum permittitur*, decet tamen ut *nonnisi ex aliquo sit de quinque coloribus inductis et probatis*, 687.

Cistercienses Rubricas proprii Missalis *in omnibus sequi debent*, 43.

Coemeterium benedictum benedictionem non amittit, *si pro quinta parte ampliatum sit*, 41 — V. *Associatio cadaveris*.

Collatio SS. Ordinum, imo et Episcoporum consecratio ex lege ecclesiastica regulariter *non permittuntur in die feriato SS. Lucae et Marci* Evangelistarum, 121 — probatur *ex Rubricis*, *ibid.* — probatur *ex decretis*, 123 — ex *auctoribus*, ibid. — ex *liturgica ratione*, 126 — ex *historia* 128.

Collectae imperatae *ordinantur iuxta ordinem Missalis*,

et collecta « Pro gratiarum actione » *illius loco ponitur, pro qua dicitur*, 639.

Color, V. *Antipendium*, *Conopeum*, *Paramenta*, *Stola*, *Vigiliae*.

Commemorationes, cum Vesperae in cantu fiunt, *commemorationes etiam cum versiculis et Orationibus cantari debent*, 166 — de *Commemorationum ordine* quaestio, 326 — in quo praecipue consistat *discrimen inter ordi- Commemorationum ad Vesperas* antiquum et praesentem, 237 — quaenam sint et quomodo intelligendae *Commemorationes ad officium pertinentes*, 243 — ratio *exceptionis* in Rubrica positae, 244 — pro quo veritas pugnet *inter Calendarii redactorem et Caeremoniarum magistrum* ut in casu, 245 — si Sabbato officium de infra oct. peragitur, et in sequenti Dominica fit de aliquo Sancto ritu dupl., in Vesp. *prius octava quam Dominica commemorari debet*, 368 — V. *Dedicatio Ecclesiae*, *Occursus*.

Commemoratio Omnium Fidelium Defunctorum, in hac die Missae, *conventuali excepta*, debent esse de *Requiem*, idcirco *cantari et applicari possunt ad libitum Celebrantis*, 586.

Communio, pro fidelium communione hostiae *in quacumque missa et in quocumque altari* consecrari possunt, 41 — fidelibus distribui potest *in quibusvis Missis solemnibus* et *Confiteor* a Diacono in *Communione generali tantum cantatur*, 42 — post missam defunctorum *Communio cotta et stola coloris diei induta, petentibus fidelibus optime dari potest, ibid.* — Communionis Paschalis in Oratoriis privatis *facultas Sedi Apostolicae reservatur*, 570.

Concionatores, praedicare nequeunt *Pyxidem aut Ostensorium cum Sacramento in manu tenentes*, 296.

Conclusio Orationum longa adhibetur *in Officio et Missa*,

sed extra Officium et Missam *brevis nisi aliter notetur* in Rubricis, 295.

Concursus, in concursu *S. Francisci Ass. dup. mai* cum *S. Remigio translato sed eiusdem ritus* in Gallia, *Vesperae dividendae sunt*, 376 — salvo meliori iudicio, concurrentibus secundis Vesperis diei octavae Dedic. Ecclesiae propriae cum primis Dedic. Basil. SS. Petri et Pauli *fiunt Vesperae de praecedenti cum commem. sequentis*, 441 — de Rubrica *super occursu festi Septem Dolorum* non integre applicanda in concursu, 442 — de commem. praecedentis S. Pauli die 30 Iunii *concurrentis cum festo Pretiosissimi Sanguinis*, 444 — V. *Dies infra octavam*, *Occursus*, *Octava*.

Confessiones, Regularium, Seminariorum et Collegiorum Superiores *subditorum confessiones amplius audire nequeunt* ex decr. S. O. C., 596 — per praedictum Decr. S. Officii *nihil derogatum fuit constitutionibus apostolicis quoad Ordines Religiosos*, 708.

Confirmatio Sacra, quando *documentum acceptae Confirmationis non reperitur*, Episcopus iure suo utatur, 134.

Confiteor ad completorium, vel in precibus quando sint dicendae, *voce depressa dici potest*, 166 — *Confiteor* in Benedictione Apostolica *locum non habet*, 447 — contraria consuetudo *abroganda est*, 452 — in Missis pontificalibus *Confiteor* ante distributionem SS. Eucaristiae *cantandum est*, 453 — item *in missis solemnibus*, 454, 688 — etiamsi agatur *de missis solemnibus de Requiem*, 455.

Conformitas Missae cum officio, Sacerdotes secessui spirituali vacantes in domibus Religiosorum, *Calendario Communitatis uti debent* tam in Missa quam in officio, 30.

Conopeum, conopei materia pro tabernaculo *non est lege determinata*, 170 — reiicitur *usus tabulae depositae ad ostium tabernaculi* pro conopeo, 277 — *non est mu-*

tandus ad Benedictionem cum Sacramento *quae datur post Vesperas*, 512, 743.

Consecratio Episcoporum, V. *Collatio SS. Ordinum.*

Contitulares, V. *Symbolum.*

Cor Iesu SS., Eius missa votiva a Summo Pont. Leone XIII *in prima ex sextis feriis mensium concessa, nullam admittit commemorationem*, 109 — privilegium translationis Ipsius festi *ad omnes prorsus dioeceses extenditur*, 261 — *non semel pro semper* Episcopi diem pro hoc festo statuere debent, 261 — de hominibus *SS. Cordi Iesu* devovendis, 477 — Consecrationis *formula*, 483 — de cultu SS. Cordis Iesu *amplificando*, 485 — de iure transferendi *quoad solemnitatem* festum SS. Cordis Iesu, Ordinariis locorum concesso *per decr. in Romana sub die 23 Iulii* 1897, propositio quaestionis, 529 — dictum ius translationis *ita intelligendum est ut in diem quotannis pro opportunitate diversam* hoc festum transferri valeat, *ibid.* — Eius officium et Missa est *ea quae ponitur in corpore Breviarii et Missalis*, ubi est Titularis, *pro ea quae habetur in appendice* requiritur concessio, 741 — V. *Litaniae.*

Corpus Christi SS., V. *Octava Corporis Christi.*

Cotta, V. *Administratio Sacramentorum, Benedictio cum SS. Sacramento.*

Credo, in Missa de infra octavam Deiparae extra officium recitatum *Credo locum non habet.* 304 — Patronus totius regni Ungariae *ius habet ad Credo in Missa diei festi et per octavam*, 309 — ubi S. Ioannes Baptista est Patronus loci *dici debet Credo per totam Octavam*, 500 — V. *Gloria in excelsis, Symbolum.*

Crotalum, V. *Feria VI in Parasceve.*

Crucifer, V. *Absolutio in Missis defunctorum.*

Crux, pro signo Crucis V. *Nunc dimittis.*

Crux processionalis quando velo tegenda est *sufficit ut coo-*

periatur e parte, quae populum respicit dum defertur, 43 — in processionibus pro sepulcro Feria V et VI Mai. Hebd. *a Subdiacono parato deferenda est,* 296 — V. *Exequiae.*

Crux Sancta, est Ministri *in sacris instituti* Reliquiam S. Crucis de loco eminentiore altaris *deponere* vel in eo *exponere*, ut Sacerdos postea cum illa *benedicat populum*, 169 — Reliquiae S. Crucis *fieri debet genuflexio* et sub Baldachino *laudabiliter rubeo* poni potest et in processionibus deferri. 740.

Cyclus Paschalis, difficultates supra *Methodum inveniendi Pascham* ab Ephemeridibus in fasciculo quinto transacti anni propositam, 50 — responsa, ibid. — V. *Calendarium.*

Cyrillus et Methodius (SS.) eorum festum e die V Iulii *in diem primam liberam transferendum* est etiam in locis ubi *sub ritu dupl. recolebatur*, ut eo die fieri possit *de S. Antonio Zaccaria*, 33 — in Ecclesia S. Methodio dicata, in recolendo eius festo ut Titularis, *separari nequit a S. Cyrillo*, 229 — et eorum festum agendum est *die 7 mensis Iulii*, 300, 310, 365, in nota.

D

Decreta S. R. C. nondum evulgata *num obligent nec ne*, et utrum iis *quis se possit conformare*, 663.

Dedicatio Ecclesiae, de officio de infra octavam Dedic. Eccl. *cum commemorari debet Dedic. Bas. SS. Salvatoris*, casus, 140 — quid *Commemoratio etymologice* quid in *liturgico sensu*, 141 — *Commemorationum Regulae* a Leone XIII *anno nuper elapso* reformatae, 142 — *collatio veteris textus* Rubricae cum Rubrica *reformata*, 243 — quid antiqua Rubrica in casu statuerit, 145 — quare antiqua Rubrica dicat *nisi aliter signetur*, 147 — *immensus officiorum numerus*, quem habet Calendarium universale Breviario

praepositum, 148 — qua de causa nova Rubrica *S. Agathae exemplum in aliud S. Angelae Mericiae mutaverit*, 149 — pro quo stat veritas ut in casu, *ibid.* — Dedicatio Eccl. in occursu cum Titulo propriae Ecclesiae *illi praevalet*, ac proinde si octava per totum est impedita, Tituli festum *extra octavam transferendum est*, 362 — V. *Concursus, Festa solemniora S. Martinus*,.

De profundis, V. *Absolutio in missis defunctorum.*

Diaconi assistentes in expositione, processione et benedictione SS. Sacramenti, *functionem Episcopo peragente, nullum locum habent*, excipe si benedictio cum Sacramento *immediate detur post Vesperas*, quas Episcopus pontificaliter celebravit, sed tunc primus Diaconus *stolam subter Dalmaticam sumat*, 582.

Diaconus in disponenda Hostia Sacra in Ostensorio, *ita se gerere debet ut eam non tangat*, 110 — non tenetur Diaconus *Pyxidem cum particulis consecrandis elevare* ad Offertorium, 639 — in Missa solemni *incensationem Subdiaconi omittere nequit* etiamsi hic *non sit in Sacris constitutus*, 640 — V. *Evangelium, Exultet, Ministri Sacri.*

Dies infra Octavas iuxta Decr. d. d. 21 Febr. 1891 secundarii, *accipiendi non sunt sensu absoluto*, 102 — *de occursu et concursu* dierum infra octavam inter se aut cum semiduplici, quaestio, 158 — dies infra octavam, quod dignitatem attinet *diei festi naturam retinent*, 159 — festum quod alii praevalet in occurrentia, *eidem quoque praevalere debet, quod dies attinet*, infra suam octavam, si ea gaudeat, 160 — *quodcumque semiduplex* sive primarium, sive secundarium, *praevalebit diei infra octavam, atque integras sibi*, salvo meliori iudicio, *Vesperas vindicabit, ibid.* — de *Natura Concursus diei infra Octavam* dissertatiuncula, 150 — de *Natura Octavae, ibid.* — quid *Concurrentia*, 181 — distinctio in *activam* et *passivam, ibid.* — Festa *quae concurrentiam activam, vel al-*

terutram, habent, 182 — dies infra Octavam *differt quod Vesperas attinet*, si a ritu suo abstrahatur, *ab omnibus alii officiis, ibid.* — Legislator ne rem inutilem faceret, *necessario unicas ponere debuit Vesperas* pro infra octavam diebus, 183 — dies infra octavam *et primas et secundas Vesperas habent*, 184 — reiicitur *concurrentia passiva impropria* a Guyeto admissa pro primis horum dierum Vesperis, 185 — Dierum infra octavam Vesperae *nec primae nec secundae videntur, stare tamen pro utrisque*, 187 — hi dies licet inter se concurrere nequeant, *bene tamen cum aliis duplicibus concurrere possunt*, 188 — opponitur quaedam *anomalia in faciendis commem.* derivans ex *concurrentia passiva*, quae Vesperis infra Octavam tribuitur, 189 — haec anomalia, si admitti posset, a *Rubricis derivaret, ibid.* — Natura concursus diei infra Octavam *sui generis est, ibid.*

Dies irae, V. *Orationes.*

Dies obitus extendi nequit *ad diem 15am vel 20am* in quo *Christiani Sinenses funere pro defunctis agere solent*, 268 — V. *Absolutio in Missis defunctorum*, *Missae de Requie.*

Dies propria, V. *Titulus.*

Dio sia benedetto *iuxta decr. S. C. Ind. diei 2 Febr. 1897* recitari debet. 742.

Dominica, V. *Calendarium.*

Doxologia, V. *Veni Creator.*

Ductus, quid *ductus*, quid *ictus in thurificatione*, 515.

E

Epacta V. *Calendarium.*

Epiphania, V. *Octava, Titulus.*

Episcopi, V. *Diaconus, Regulares, Rocchetum, Thronus.*

Epistola non in choro legenda est, sed *in cornu Epistolae retro post Celebrantem*, 637.

Eucharistia, V. *Oratorium*.

Evangelium in Missa solenni *ter simplici ductu* a Diacono incensatur, 263 — in cornu Evang. *contra altare versus populum* cantari debet, *ibid* — iterum *de modo et loco* canendi Evangelium, 629 — V. *Indulgentiae*.

Excommunicatio. Ablata excommunicatione minori contra eos, qui communicant cum nominatim excommunicatis a Summo Pontifice, *non censetur ablata prohibitio*, 134 — V. *Apostolicae Sedis Constitutio*.

Exequiae, de quibusdam consuetudinibus in exequiis, 372 — mortuaria vestimenta pro Sacerdotum cadaveribus *violacei vel nigri coloris* sint, 376 — in manibus Sacerdotis defuncti *Crux et non calix ponit debet*, 380 — permitti potest calix *dummodo non adhibeatur pro missis*, 424 — cuiuscumque defuncti cadaver *pedibus versus anteriorem partem deferendum est in feretro*, et cum Sacerdotis cadaver effertur, *ad ianuam Ecclesiae mutari debet positio*, *ibid*. 423 — Sacerdos officium faciens in associatione *praecedere feretrum debet*, 381, 424 — tolerari nequit consuetudo *duas cruces deferendi ante cadaver*, et Crux Capitularis, quae est etiam Crux Ecclesiae Cathedralis, deferri debet, 423.

Expositio SS. Sacramenti, in solemni expositione in forma XL horarum ante benedictionem *potius quam recitare Litanias B. M. V. expedit servare Clementinam Instructionem*, 212 — *ex indulto* privilegia ad preces ad instar Orationis XI. horarum extendi possunt, 611 — pro Expositione privata, V. *Incensatio*.

Exultet dum cantat Diaconus *eodem modo stat in cornu Evangelii ac dum cantat Evangelium*, 462.

F

Facultates absolvendi V. *Annus Sanctus.*

Familia Sacra, in Vesp. S. Fam. concurrentibus cum alio officio Deiparae vel S. Ioseph, *commemoratio minus digni* omittenda est, 109 — cum fit officium vot. de SS. SS. Euchar. vel de Passione, vel de Imm. Conc. vel de S. Ioseph, in Suffragiis *omittitur commemoratio S. Familiae* Titularis, 309 — ubi S. Familia Titularis est in officio vot. de Imm. Conc. vel de S. Ioseph, *commemoratio fiat S. Familiae*, nec omitti posse videntur Commemorationes communes de B. M. et de S. Ioseph, 577 — in praxi standum est Decr. Ord. Minorum Capulatorum, iuxta quod *agenda est comm. Tituli*, et aliae de S. Maria et de S. Ioseph *omittendae*, 641 — V. *Nomen Iesu.*

Feria VI in Parasceve, de signo dando *cum Crotalo* ad processionem in cantu hymni *Vexilla*, uti ad *Sanctus* et *elevationem* in feriis V et VII Mai. Hebd., 112.

Festa mobilia, festorum mobilium publicatio facienda est *thurificato Celebrante post Evangelium* et a Ministro *diverso a Diacono Missae*, 583.

Festa solemniora, de tribus solemnioribus festis locorum casus, 80 — haec tria festa *aliis quibuscumque*, exceptis solemnioribus universalis Ecclesiae, *praestant in occurrentia*, 81 — item in concurrentia, 83 — alia festa I classis ratione ritus *includuntur sub denominatione festorum localium* non ratione solemnitatis, 87 — quoties et quamnam mutationem huiusmodi Rubricae passae fuerint, *ibid.* — quid in praesenti indubie tenendum, 88 — quid de sententia prout in casu, 89 103.

Festum, fixum, mobile, proprium et minus proprium, V. *Praecedentia, Rosarium, Solemnitates festorum.*

Fons baptismalis, attentis circumstantiis prout in casu, *con-*

suetudo circa benedictionem Fontis servari potest a Capitulo, 425 — V. *Benedictio Fontis baptismalis.*

Formulae benedictionum communes, pro Coronis, imaginibus et numismatibus *non sunt speciales Regularium propriae,* nisi facultas habeatur, 739.

G

Genuflexio, Minister in Missa privata ad Altare, ubi SS. Sacramentum est expositum, genuflexionem facere debet *quoties transit ante medium altaris,* in accessu et recessu *utroque genu,* intra Missam *unico genu,* 689 — V. *Acolythi, Lotio manuum, Thronus.*

Georgius (S.) V. *Patrocinium S. Ioseph.*

Gloria in excelsis, in Missis votivis lectis dicendum est tantum in *Missa B. M. V.in Sabbato* et *Angelorum,* 703 — Missae votivae Officio vot. respondentes infra octavam ferentem *Credo,* in Ecclesia aliena *habent Gloria sine Credo,* si Octava pertinet ad Ecclesiam; *habent Credo,* si Octava pertinet ad Celebrantem, 741 — V. *Missa. Nativitas Domini.*

H

Horologium, Clerici et fideles per totam Neerlandiam in ieiunio naturali, caeterisque ecclesiasticis occupationibus, *tempus medium* loci Greenwich *prima die Maii 1892 introductum* observare debent, decr. S. R. et Un. Inq., 711.

Hostia, in hostiis conficiendis consultius non est recedendum ab usu universali *ferente imaginem Christi Crucifixi,* 266 — hostia *minor pro hostia maiori* in expositione solemni *per se* adhiberi potest, *ibid.* — imago Crucifixi in hostia a *nulla lege praescribitur,* 686.

Hymnus, in festo VII Dolorum B. M. V. quando caret pri-

mis Vesperis in hebdomada Passionis, *Vesperarum hymnus coniungi debet cum hymno Matutini*, 89 — de *hymnorum coniunctione*, quaestio, 443 — de *hymnorum antiquitate* in officiis liturgicis, 434 — de eorum usu in latina et graeca ecclesia, 437 — quid recens mutatae Rubricae praescribunt *super hymnorum coniunctione*, quidque super eorum conclusione in *casu coniunctionis*, 439 — pro quo ex duobus disceptantibus ut in casu ratio pugnet, 449 — V. *S. Ioannes Baptista.*

Hypnotismo, S. Sedis oraculum pro medicinae doctore interesse volente disputationibus, *quia fiunt a Societate Scientiarum Medicarum de suggestionibus hypnoticis* in curationibus puerorum aegrotorum, decr. S. R. et Un. Inq., 711.

I

Ictus, V. *Ductus.*

Identitas festorum, V. *Rosarium.*

Imago Titularis altaris fixi *mutanda non est*, 508 — In Mai. Hebd. *imagines discoopertas in processionibus deferre non licet*, 586 — in processione Corporis Christi *Sanctorum imagines deferre non licet, ibid.* — V. *Hostia, Inclinatio capitis.*

Immaculata Conceptio, ubi privilegium habetur dicendi in Sabb. *Missam de Imm. Conc. B. M. V.*, si Vigilia Assumptionis occurrat in Sabbato, Missa erit « Gaudens gaudebo « cum 2ª Orat de infra oct S. Laurentii, 3ª de Spiritu Sancto, 501.

Impedimenta, V. *Matrimonium.*

Incensatio in *expositione privata seu cum pyxide*, quam sequitur benedictio, nulla lege praescribitur, 267 — V. *Thurificatio.*

Inclinatio capitis ad Sanctorum nomen in Missa facienda

est *quum nomen Sancti vel etiam Iesu ad textum pertinet et nomen debet esse proprium* non commune, 45— inclinatio *capitis tantum sufficit* in Missa ad *Agnus Dei* et ad *Placeat.* 47 — inclinatio *profunda* facienda est a Sacerdote celebraturo in altari, in quo non asservatur SS. Sacramentum *cum ad altare accedit* et *ante Missae initium*, cum ab altari Missa expleta recedit, *sufficit capitis inclinatio,* 48 — nulla reverentia praescribitur ex Rubricis *ad imaginem Sacristiae, ibid.* 113.

Indulgentiae, S. Congregationis declaratio *circa Indulgentias Terrae Sanctae*, 198 — indulgentiae tercentum dierum concessio semel in die lucranda a *legentibus per horae quadrantem S. Evangelium*, 199 — in indulgentiarum publicatione *agnomen dicitur in formula pro Cardinalib. non in illa pro Episcopis,* 310 — proscribuntur quaedam *indulgentiae apocryphae*, 407 — visitatio et oratio ad lucrandas Indulgentias concessas *pro exercitiis pietatis totius mensis, vel novem vel plurium in genere dierum,* opportunius fiunt eadem die, qua S. Confessio et Communio praecipitur, 659 — V. *Annus Sanctus.*

Ioannes (S.) **Baptista,** cum dies octava S. Ioannis Bapt. utrisque Vesperis careat, *hymnus pro primis Vesperis coniungendus est cum hymno Matutini*, 687—V. *Credo.*

Ioannes (S.) **Evangelista**, in Dioecesi in qua S. Ioannes Ev. est. Titularis Eccl. Cath. diebus infra Oct. *commemoratio Titularis praeferenda est commem. S. Stephani*, 499 — in concursu Octavarum S. Stephani et S. Ioannis Titul., Calendarium die 2.ª Ian. rite ordinabitur « *Vesp. de seq. comm. praec. et SS. Innocentium* » *ibid* — in eiusdem dioecesis oppido, ubi S. Stephanus est Patronus praecipuus, fieri debet sicut in universali Eccl., seu *Vesp. de Nativ. a cap. de S. Stephano, commem. seq. et oct. Nativitatis*, 500 — diebus infra octavam *commem. S. Stephani praeferenda est commem. S. Ioannis*, in die

vero octava S. Stephani *hic integras habebit Vesperas*, *ibid.*, 632.

Iubilaeum, V. *Annus Sanctus*.

Iuramentum suppletorium pro Matrimonio contrahendo V. *Matrimonium*.

L

Laici in presbyterio tolerari possunt, *semper tamen extra functiones liturgicas chorales*, 586.

Litaniae, de *SS. Cordis Iesu* Litaniis et totius mundi eidem SS. Cordi *Consecratione*, 279.

Liturgia Sacra, allocutio ad S. Liturgiae studia auspicanda, 5 — S. Liturgiae studium Clero *utile est*, 7 — necessarium est *ad eius instructionem*, 8 — ad *bonum Fidelium* et *ad Dei inimicos superandos* est necessarinm, 9 — maxima probatur huius disciplinae dignitas *ratione auctoris*, 11 — et ex eo quod *inter scientias proprie dictas* enumerari potest, *ibid.* — refellitur obiectio, 73 — S. Liturgia ut ars considerata *suam dignitatem non amittit*, 74 — eo maior est eius dignitas, *quo maiori indiget ceterarum disciplinarum famulatu*, 75 — ipsa *quoque irrationalis natura* Deo auctore *S. Liturgiae famulatur*, 76 — *Methodus tenenda* in sacra liturgica doctrina tradenda, 78.

Lotio Manuum post adorationem Crucis fer. VI in Parasceve *per se praescribi nequit Sacerdoti celebranti*, 112 — Clerici dum Epo manus lavant, genuflectunt *ante et post tantum coram Episcopo Ordinario*, secus inclinant caput; Cardinali vero *semper genuflexio debetur*, 309.

Lux electrica in altari esse potest, *dummodo ad cultum non adhibeatur*, 511.

M

Manipulus numquam adhibetur *cum Celebrans pluviali utitur*, 587.

Mantelletum, V. *Rocchetum*.

Manus, V. *Lotio manuum*.

Margarina uti licet *per modum cibi aut condimenti* illis diebus, *quibus usus carnium aut adipis ex carne illicitus est*, licito manente usu butyri, decr. S. R. et Un. Inq., 759.

Martinus (S.), occurrentibus simul *S. Martino Patrono* cum *Eccl. Dedicatione* optime celebrari potest festum S. Martini contra Dedic., et si fiat de Dedic. *de S. Patrono missa cantari potest*, non missa conventualis, *utpote de festo transferendo*, de quo Rubr. gen. Missalis, 462 — festum S. Martini *occurrens cum Titulo et Dedicatione*, ut in casu, *in die octava reponi potest, et ad simplicem ritum diem octavam Dedic. redigere*, 579.

Martyrologium, de *modo legendi* Martyrologium *in choro*, 625.

Matrimonium, quid ab Episcopo agendum *quoties probatio libertatis status completari nequit*, ut in casu, 134 — de Matrimoniis *inter unam partem catholicam* et alteram, *quae a fide defecit*, 418 — de impedimento *disparitatis cultus*, casus S. E. U. Inquis. propositus, 546 — casus alius circa impedimenta *disparitatis cultus* et *mixtae religionis*, 547 — de usu *privilegii Paulini* in coniugibus infidelibus, cum unus ex illis convertitur, 549 — de matrimonio *duorum infidelium* casus, 550 — Ordinarii neque per se neque per Parochos dispensare possunt *super impedimentis in articulo mortis constitutos*, licet matrimonium civile non celebraverint, nec in concubinatu vivant, 551, V. *Sponsi*.

Matutinum cum a Laudibus separatur *clauditur salutatione*,

Dnus vobiscum, *Oratione et reliquis usque ad Fidelium animae inclusive*, 309, 681.

Mensis Marialis, de Christifidelium consecratione *Purissimo Cordi Deiparae Virginis*, 207 — *formula* consecrationis, 208.

Minister in Missa privata, in missa lecta in altari, in quo non asservatur SS. Sacramentum, *genuflexio potiusquam inclinatio* facienda est a ministro *in accessu et recessu ab altari* et *quoties per medium transit;* 115 — in respondendo « Suscipiat etc. » ad *Orate fratres* non debet se *Celebrantem versus inclinare*, 116 — cum in Missa legitur ultim. Evangelium ex Missali, hoc translato in Evangelii cornu, *ibidem persistere usque in finem potest*, 117 — Minister in missa priv. et Assistentes in Missa solemni *se ipsos signare et sibi pectus percutere debent*, quoties hoc Celebrans facit, sed *cum aliqua limitatione*, 118 — in Puellarum Conservatoriis *ex necessitate permitti potest* ut Celebranti *una ex puellis extra cancellos* respondeat, 212.

Ministri Sacri in solemniori Missa *in eodem scamno cum Celebrante sedent*, 257 — Epistolarum liber *a Subdiacono* sicut et in Evangelio *suis manibus tenendus est*, nisi in ambone Epistola et Evangelium canenda sint, 259 — ad Introitum in Missa solemni Celebrans stare debet *in suppedaneo*, Diaconus *ad eius dexteram in primo gradu sub suppedaneo*, Subdiaconus *ad dexteram Diaconi in plano*, et hoc sive sint Canonici vel non, *ibid.* — Diaconus si sit Cancus Eccl. Cath. *ad benedictionem pro Evang. canendo stat inclinatus*, sed *Celebrantis manum osculari tenetur*, *ibid.* — quoad pacem dandam et thurificationem Caeremoniale *locorum consuetudinem esse servandam notat*, *ibid.* — cum Celebrans post Confessionem in Missa solemni ad altare ascendit, *nullam genuflexionem Ministri facere debent*, 264 — cum ad

altare pergunt, *unus post alium procedant et Presbyter assistens*, si adsit, *ad sinistram Celebrantis incedat*, 283, 351 — V. *Benedictio cum SS. Sacramento*.

Missa, quomodo ordinanda Missa privata *occurrentis feriae IV Temporum infra octavam* casus, 104 — Missam privatam faciens de occurr. feria IV. Temporum ut in casu, *jure suo utitur*, *ibid.*— haec Missa post primam Orationem, *aliam habebit de semidupl.* et *tertiam de octava, propriae de feria omittentur*, 105 — Praefatio *de octava* dicenda est, 107 — non est dicendum *Credo*, *ibid.*— Missa communitatis, quae diebus dominicis legitur, *non est ita stricte privata*, ut et *duo ministri*, et *plures candelae accendi nequeant*, 114 — ut accendantur *quatuor candelae ad Missam parochialem* non requiritur solemnitas maxima, 263 — de omissione *Gloria* et *Ite missa est* in missa Dominicali, 742 — pro Missa Conventuali V. *Calendarium*.

Missa de tempore, de missa privata *Dominicae resumendae aut de feria*, semiduplici occurrente, propositio quaestionis, 559 — quid *Tempus liturgice acceptum*, 561 — Dominicae et feriae *aliae sunt maiores*, aliae *minores*, *ibid.* — Missae de Tempore dicuntur, *quae non sunt de Sanctis*, sed *de Dominica* vel *de Feria ibid.* — Missa *votiva* ea est, *quam Rubrica non praescribit*, *utpote extra ordinem officii*, *ibid.* — Missa votiva potest aliquando *per accidens convenire cum Officio et a Rubricis praescribi*, 562 — quaecumque Missa *cum officio per se conveniens et a Rubricis per se praescripta* non est votiva, 563 — *praeceptiva* appellanda videtur haec Missa, *ibid.* — praeceptiva est vel *festiva*, vel *de tempore* et tunc *aut dominicalis* aut *ferialis* est, 564 — Missae de tempore *uti votivae haberi non possunt*, *ibid.* — posito triu semid. in Dominicis et feriis occurrente, *dictae Missae de tempore in propriis diebus optimo iure fieri*

possunt, saltem earum *natura inspectu*, 565 — iure positivo inspecto *Missae Dominicales nunquam votivae esse possunt*, secus dicendum de Missis *feriarum maiorum*, *ibid.* — Missae de tempore, *cum extra ordinem officii propriis diebus recitantur*, votivae sunt, 566 — non sunt tamen *simpliciter votivae dicendae*, sed *votivae occurrentes*, *ibid.* — Rubricae antiquae de Missis votivis de tempore *penitus siluerunt*, 567 — decreta nunc revocata, *easdem Missas privatas omnino interdicebant*, 568 — iuxta Rubricam recentius emendatam *Missae Feriarum maiorum occurrentium celebrari possunt etiam in festis semid.*, nihil habetur pro Missis *Dominicalibus* et *feriarum minorum*, *ibid.* — iuxta Generale Decretum *de Conformitate Missae cum officio*, d. d. 9 Iul. 1895 occurrente semidupl., *unicuique liberum est Missam celebrare non solum votivam, sed etiam de feria*, *ibid.*— Decretum cum de feria in genere loquitur, *per eam nonnisi maior intelligenda est*, 569 — iudicium de singulis prout in casu, *ibid.*

Missa solemnis quae in Nativitate Dni canitur, *tempori praescripto certe respondere debet*, 267 — de non prosequenda Missa solemni, *dum Chorus Celebranti respondet*, 756 — V. *Ministri Sacri.*

Missa votiva sive solemnis sive privata *indulta extra Vigilias privilegiatas*, utrum *in Vig. Epiphaniae dici possit*, quaestio, 524 — Vig. Epiph. *non est computanda inter privilegiatas*, *ibid.* — Vig. Epiph. *excludit votivas privatas* et nonnisi pro re gravi *solemnes admittit*, 327 — si agitur ut fert casus *de Missa vot. sive privata sive solemni indulta infra hebdomadam aliquam extra Vigilias privilegiatas*, certa illa dici potest in Vig. Epiph. *intra limites indulti*, 503 — in missis votivis privatis dicendis, *secunda Oratio officio conformis sit*, 507 — cantus in missa votiva, quae infra octavam aliquam ce-

lebratur, *propriam naturam sequitur et non octavae*, 937 — Presbyter caecutiens, *missam votivam B. M. V. prout indultam dicere debet*, 741 — V. *Gloria in excelsis*, *Immaculata Conceptio*.

Missae de Requie privatae vel lectae et solemnes, post recentiora Decreta *pro paupere defuncto in die obitus*, in dupl. II cl. *Missam legere non licet*, 36 — pro *missis lectis de Requiem praesente cadavere*, in Ecclesiis quibuslibet vel Oratoriis publicis *funus fieri debet cum missa exequiali*, 91 — *Missae privatae* die 2 Nov. *pro defuncto in die obitus* vetitae non sunt, 156 — *missa privata sine cantu praesente cadavere* in semidupl. aut inferioris ritus occurrente officio licet, 165 — *Missae lectae pro defuctis in die obitus praesente cadavere* per Decretum *Aucto* concessae *non in singulis diebus obitum et sepulturam intercedentibus*, sed *in uno tantum* permittuntur, 250 — necesse est *quod tali die missa cantata fiat*, 252 — quid intelligendum *per funus cum Missa exequiali* ut in Decreto, 253 — hae missae *per totum mane permittuntur*, 254 — Missa de requiem *praesente physice vel moraliter cadavere* non est amplius vetita in festis, *quorum solemnitas ad sequentem Dominicam transfertur*, 385 — *Missa exequialis pro paupere defuncto*, cuius familia impar est solvendo expensas pro Missa cum cantu, legi potest *dummodo in Dominicis aliisque festis de praecepto non omittatur missa officio currentis diei respondens*, 428, 585 — quomodo accipiendum verbum *Biduum* de quo in decreto Aucto, 585 — da *quibusdam caeremoniis* a quodam Caeremoniarum Magistro praescriptis *in solemni Missa de Requiem*, quaestio, 462 — in Missa ista *Acolythi e Sacrario ad altare non manibus iunctis*, sed *cum candelabris accensis procedere debent*, 463 — thuris impositio *pro celebratione ad Acolythum* seu ad quemcum-

que alium clericum et *non ad Subdiaconum pertinet*, 465 — origo et antiquitas *Orationis super tumulum* valde incerta est, 467 — illicita a questionis Solutore putatur *Orationis recitatio facta inter Placeat et Evangelium S. Ioannis*, 407 — ab alio Solutore contraria tenetur sententia *ibid.* — Missa solemnis de Requiem *post acceptum nuntium de alicuius obitu in dissito loco celebrari potest die quae prima occurrat* non impedita a fest dupl. 1ae et 2ae cl. vel a festo de praecepto, 501 - occurrente duplici, *Episcopo mortuo*, privatim de Requiem celebrare licet *in ipsa aula maiori Palatii*, ubi cadaver expositum iacet iuxta Decr. Generale « Qui pro Dni » d. d. 3 Apr. 1894, 504 — ad utendum privilegio Decreti Aucto *requiritur quod Missae privatae de Requiem et funus cum Missa exequiali locum habeant in eadem Ecclesia*, *ibid.* — de *Missis privatis de Requiem pro die obitus*, quaestio, 601 — Christi Ecclesia vix Synagogae suffecta *pro defunctis orare* coepit, 602 — tribus prioribus saeculis, *nulla extitit dies*, qua celebratio Missarum de requie, *saltem praesente cadavere*, prohibita fuit, 603 — quarto saeculo *initium alicuius limitationis apparet*, 605 — saeculi V initio et praecise anno 411, *primum huius limitationis documentum invenitur* in primo concilio provinciali, Bragae celebrato, 606 — circa saecula X, et XII, viguit adhuc aliquibus in locis usus canendi, *praesente cadavere*, Missam de requiem *in quacumque solemnitate*, 607 — etiam missae privatae *permissae semper fuisse videntur tribus prioribus saeculis*, *ibid.* — saeculis posterioribus, *maior introducta fuit severitas circa Missarum privatarum prohibitionem*, et etiam solemnium, *ibid.* — pro die obitus seu depositionis *ab omnibus liturgicis intelligitur totum temporis spadium*, quod *a morte ad sepulturam intercedit*, 608 — ius liturgicum antiquum *relate ad Missas de requiem pro die*

obitus, et *primo ad privatas*, *ibid.* — normae quae habebantur, *quoad Missas cum cantu pro die obitus*, 610 — *ius liturgicum* praesens relate ad missas privatas, 611 — praesens disciplina *circa Missas exequiales*, 621 — ad computationem bidui *abstrahendum est a die obitus*, *ibid.*— dies obitus considerandus *pro uno eodemque die depositionis*, 613 — dies solemniores in *quibus permittitur Missa exequialis ut in die obitus*, 614 — ius vigens *ratione liturgica cohonestatur*, *ibid.* — quid iudicandum de agendi modo prout in casu, 615 — *Missae de Requiem lectae ex indulto concessae* bis in hebdomada Ecclesiis Archidioecesis alicuius *celebrari possunt et a Religiosis exemptis* in suis Ecclesiis, 623 — de *missis de requiem et orationibus*, *diebus privilegiatis*, casus, 665 — *dies privilegiati* pro Missis defunctorum, 666 — in praesenti disciplina *dies privilegiati pro Missis lectis in die obitus magis extenduntur* quam in antiqua, 667 — etiam circa Missas de requiem *cantatas et solemnes disciplina praesens immutata est*, 668 — inter anniversaria *stricte aut late sumpta adnumerari non posse videtur* illud, quod in futurum statuatur *pro die quodam mobili*, feriae hebdomadae respondenti, *in qua obitus alicuius acciderit*, *ibid.* — nova Rubrica, num. 2, de Missis pro die obitus seu depositionis *intelligi debet de unica vice*, *pro primo nempe die liturgice non impedito ab illo obitus ad secundum post sepulturam*, 671 — in quo consistat nova Rubrica *de unica Oratione in missis de requie*, 672 — differt ab antiqua in hoc *quod Rubrica recens praecipit ut in Missis quotidianis sive lectis sive cum cantu*, *plures sunt dicendae Orationes*, 672 — iudicium de singulis prout in casu, *ibid.* — Missa de requiem *cum cantu bis vel ter infra hebdomadam indulta extra Octavas privilegiatas*, utrum dici possit infra Octavam Nativitatis D.ni, quaestio, 704 — Missa de Requiem cum cantu, *prohibetur in se infra Octavam Nativ. D.ni*, *ibid.* —

attentis *Decreto Vercellensi* et *solis principiis Liturgiae ordinariis* istae Missae infra dictam Oct. *prohibentur ratione specialis interdictionis*, 705 — eadem conclusio habetur si Octava Nativ. D.ni *conferatur cum Octavis privilegiatis*, 706 — consequitur ex dictis *posse fieri ex indulto*, quod iure positivo illicitum est, Missas nempe de quibus quaestio *celebrari ex indulto posse in praefata Octava*, 707 — V. *Confiteor*.

Mozzeta, V. *Rocchetum*.

N

Nativitas D.ni N. I. C., de consuetudine quadam circa processionem cum *Simulacro D. Infantis in Nocte Nativ. Dni*, quaestio, 401 — licita est, *independenter a ratione temporis Missae*, dicta processio, 402 — licita quidem est Divini Infantis *in loco Altaris principe collocatio*, 403 — reprobatur consuetudo hanc processionem faciendi *post intonationem hymni « Gloria in excelsis » ipsum hymnum abrumpendo, ibid.* — ista consuetudo *Missalis Rubricis adversatur*, 404 — ubi aliqua conceditur interruptio durante missa facienda, *semper inter duas preces fit, ibid.* — nullus Liturgista *hanc hymni angelici interruptionem recognoscit*, 405 — a Solutore processionem hanc fieri posse concluditur vel *ante Matutinum*, vel post *Te Deum ante Missam*, 405 — V. *Missa solemnis, Plurialistae*.

Nocturnus unus tantum dicendus *a Monachis Neosubdiaconis vel neodiaconis*, si in ipsorum breviario feria *duos nocturnos habeat*, 519 — post acceptum obitus nuntium *currentis feriae Nocturnus* recitatur, 676.

Nomen, Concionatores iuxta praxim fere universalem, *cum saepe pronuntiare debent SS. Iesu aut Mariae Nomen*,

caput detegant *prima vel altera vice*, 40 — V. *Inclinatio capitis.*

Nomen Iesu SS., octava SS. Iesu Nominis Titularis cum festo S. Familiae perpetuo occurrente, *hoc festum in primam diem liberam reponi debet*, 297 — de Eius festo occurrente in *Dom. in Septuag.*, 740—V. *Postcommunio.*

Novendialia in honorem Sanctorum *functiones stricte liturgicae non sunt*, non habentur itaque leges peculiares illa dirigentes, 308.

Nunc dimittis, nullum Crucis signum Rubricae ad *Nunc dimittis* in Completorio praescribunt, 165.

O

Occursus, de speciali quodam occursu et concursu inter Octavam *Translationis S. Ianuarii*, festum fixum *S. Pomponii* et festum SS. Redemptoris *in Dominica II Maii*, casus, 190 — in occursu prius commemorari debet *dies octava Transl. S. Ianuarii*, deinceps *S. Pomponius*, 191 — probatur idem faciendum esse *in concursu*, 194 — V. *Dies infra octavas, S. Martinus: Praecedentia.*

Octava, quomodo ordinandae Vesperae *in concursu diei Oct. festi secundarii cum festo dupl. mai. secundario*, 678 — si infra Octavam *Gloria* et *Credo* ferentem Missa de simplici occurrente dicatur, *in ea Gloria locum habet*, sed *non Credo*, 683 — V. *Concursus, Dies infra octavas, Dedicatio Ecclesiae, S. Martinus, Praecedentia, Titulus.*

Octava Corporis Christi, duplex I cl. die sua impeditum *transferri nequit infra Octavam Corporis Christi*, in casu privilegiata *ad instar Octavae Epiphaniae*, 150 — nec dies octava Corp. Chr., nec dies octava Epiph. *duplicia I cl. translata admittit*, 618 — infra Octavam

Corp. Chr. uti Missae votivae, *prohibitae sunt Missae de semiduplici et de simplici*, 685.

Officia et Missae ex indulto, quae alicubi dicuntur, *uti concessa dicenda sunt*, 167.

Officia simplificata, officium simplex illud est, *quod tribus lectionibus constat*, 524 — a simplici derivat simplificatum hoc est *redactum ad instar simplicis*, *ibid.* — officium simplex *est infimi ritus, ita et simplificatum*, *ibid.* — officium simplificatum *non est proprie officium*, sed *eius supplementum*, *ibid.* — in *quo consistit* dictum supplementum, 525 — simplex et simplificatum *duae res sunt plane diversae*, quae proinde *diversis quoque iuribus gaudent*, *ibid.* — *iura* officii simplicis, *ibid.* — *iura* simplificati, 526 — commemoratio simplicis et commem. simplificati *non sunt eiusdem conditionis*, *ibid.* — duabus extantibus commem. agendis, quarum altera pertinet ad officium simplex, altera ad simplificatum, *illa praecedentiam habere debet*, 527 — obiectio, *ibid.* — responsio 528 — ex depressione ritus *derivat amissio iuris*, sicut ad Matutinum et Laudes *ita ad Vesperas*, *ibid.* — minus recte dicitur, *quodvis officium habens solam commemorationem ad Vesperas esse simplificatum*, 529 — aliud argumentum e Rubrica desumptum probat *officia simplificata inferioris esse conditionis* quam officia duplicia, vel semiduplicia, atque etiam simplicia, 530 — simplificata *inferiora sunt dictis officiis in concurrentia*, quia *in occurrentia* eorum ritus *depressus fuit*, et *iura sua* amisit, inter quae *illud potissimum concurrendi*, *ibid.* — explanatur obiectio, 531 — *consectaria aliqua opponuntur*, quae inconvenientia videri possunt, *sed talia non creduntur*, 532 — principia resumuntur *quibus inhaerere oportet, saltem impraesenti*, reformatis Rubricis, 533.

Officia votiva, Canonici in choro *semel officiis votivis ad*

libitum regulariter acceptatis, ab eorum recitatione recedere nequeunt, 58 — neque in recitatione privata in diebus *in quibus legitime a Choro dispensantur*, 59.

Officium, Sacerdotes qui spiritualium exercitiorum causa in aliqua domo religiosa morantur, *ad officium domus tenentur*, 512.

Officium defunctorum funebre, de quodam *officio funebri* ex consuetudine, 94 — absque indulto *nocturnum prout in casu sub ritu dupl.* dici nequit, *ibid.* — Missa nocturnum sequens ut in casu, *non unam sed tres Orationes habere debet*, 98 — recte *currentis feriae nocturnum seligitur, ibid.*, 381 — licite servari posse videtur consuetudo omittendi in Oratione « Deus veniae largitor » verba *propinquos et benefactores*, 99 — de obligatione recitationis officii defunctorum *pro Sacerdotibus ritus Ambrosiani*, quaestio, 338 — V. *Associatio cadaveris*.

Oratio ad libitum, tertia oratio ad libitum in semiduplicium Missis *praeceptiva est*, ideo *omitti nequit* et *defectus cadit in qualitatem Orationis* inter eas, *quae sunt in fine Missalis*, 744.

Orationes, de orationibus *dicendis vel immutandis* in Missis quotidianis de Requiem, 701 — de *Orationibus* et *Sequentia* in Missis *quotidianis* defunctorum, quaestio, 713 — quid ius liturgicum antiquum, quid praesens *super Orationum numero decernat* et *super qualitate* maxime *circa primam in quotidianis defunctorum Missis*, 714 — quibus momentis ius vigens cohonestari possit, 719 — quid importet verbum *solemniter* in Decr. N. 1 et Rubrica N. 3 invenitur, 720 — quare pro defunctorum Missis in genere *amplius non liceat secundam immutare Orationem, ibid.* — *impar numerus* in orationibus dicendis *commendatur*, 721 — *quomodo servari impar numerus possit*, cum aliae ad placitum Orationes

praescriptis adduntur, *ibid.* — quid iudicandum ut in casu, 722 — in Missa pro defunctis, si pro duobus dicenda est, *non dicitur Oratio Fidelium Deus*, sed illa *quae plurium est defunctorum* num. 11 vel 12, 511 — V. *Conclusio Orationum*, *Missa votiva*, *Sabbatum Sanctum*.

Oratio super tumulum, V. *Missa solemnis de requiem*.

Oratorium, Sacerdos facultatem habens celebrandi in oratorio privato, ea uti potest etiamsi in vulgo, ubi oratorium est, Parochus *binandi facultatem habeat* in festis de praecepto sub conditione *si alius Sacerdos non adsit*, 32 — quaenam Oratoria *ut publica*, quaenam *ut privata*, quaenam *ut semipublica* sint habenda, decr. S. R. C. *generale d. d. 23 Ian. 1899*, 206, 690 — utrum Episcopus iure ordinario concedere possit licentiam *plures Missas qualibet die celebrandi* in Oratoriis piarum Communitatum, 67 — ad erigendum aliud necessarium Oratorium in piis Communitatibus *facultas erit a S. Sede obtinenda*, 69 — pro asservanda Eucharistia in Ecclesiis non parochialibus, in Capellis piarum Communitatum et in Oratoriis publicis *implorandum est Indultum a S. Sede*, *ibid.* — Episcopus qui facultatem obtinuerit a S. Sede concedendi suis Sacerdotibus *indultum bis in die festo litandi sacrum*, hac speciali facultate, *in casu necessitatis pro populi bono uti potest*, *ibid.* — plura Decreta super Oratoriis *e nova Collectione expuncta* sunt, 691 — Oratoria publica *cum sint solemniter benedicenda* iuxta recens Decretum generale, ipsorum Titularium festum *quotannis recolendum est sub ritu dupl. 1. classis cum octava*, *ibid.* — dummodo Oratorium sit publici iuris, gaudeatque Rectore, *festum Titularis solemniori ritu ab illo celebrandum est*, 692 — in defectu cuiusvis cleri, *per solas Missas festum Titularis celebrabitur*, *ibid.* — Oratoria semipublica *si sint solemniter benedicta ius habent ad festum Titularis*, 693 — non ita Oratoria

privata, quae iuxta recens decretum *non sunt solemniter benedicenda, ibid.* — in Seminariis, ecclesiasticis Collegiis. Nosocomiis habentibus Oratorium consecratum vel benedictum solemniter, *Rector canonice institutus, Professores, Praeses, alumni in sacris constituti* ad festum Titularis obligati sunt, 694 — *solemnes functiones* in Oratoriis publicis et semipublicis dummodo solemniter benedicti *non sunt vetitae,* 696 — quod dictum est de Oratoriis semipublicis solemniter benedictis, *extendi potest ad Oratoria semipublica,* quae *nec consecrata sint nec solemniter benedicta,* 697 — excipiuntur Coemeteriorum Cappellae, in quibus permittitur ut Sacrosanctum Missae sacrificium tam privatim quam solemniter fieri possit, 698.

Ordinatio Sacra, de *omissa dexterae manus impositione super ordinandos* ad exhortationem « Oremus fratres » 710 — V. *Collatio SS. Ordinum, Paramenta.*

Organum pulsari nequit *ad cantum Praefationis et Orationis Dominicalis* in Missa, 71 — organum ex Caerem. Episcoporum *in omnibus festis cum feriatione pulsari licet, non prohibetur in semiduplicibus,* 459 — de *dicendis submissa voce* cum pulsantur organa, 460 — organum pulsare licet in Dominicis *Gaudete* et *Laetare* in Missa et Vesp. solemnibus, *sed non videtur obligatio* huius pulsationis, 518.

Ostensorium, V. *Benedictio cum SS.mo Sacramento, Concionatores, Sacramentum.*

P

Pallium, sive antipendium quoddam *in usu apud Mexicanos* reiicitur, 277 — V. *Antipendium altaris.*

Palmatoria, V. *Canonici, Presbyter assistens.*

Paramenta, paramentorum *color pro Ordinandis in Sacris a*

Pontificali Romano non praescribitur, 247 — de paramentorum colore *mutando* in Benedict. cum Sacramento, *quae datur post Vesperas*, 512.

Pascha, V. *Calendarium.*

Patena, post Orationem *Libera nos* in Missa et quum deponitur a Sacerdote post Communionem, *necesse non est ut applicetur ad Calicis pedem*, 46 — nulla lex stricte *praescribit patenas ex argento*, 638.

Patrocinium S. Ioseph, in occursu festorum *Patrocinii S. Ioseph.* et *S. Georgii Patroni*, de primo agendum est, 301.

Patronus, de Sanctis Patroni *Sociis*, quaestio, 488 — quid *Patronus in sensu proprio*, 489 — Patronus loci *differt a Titulari* seu Patrono Ecclesiae, 490 — quomodo antiquitus *eligebantur Patroni*, 491 — Ordo impraesenti servandus *circa Patronorum electionem, ibid.* — quomodo se exprimebat Rubrica ante annum 1882, *quomodo textus novissime reformatus*, 492 — principium *separationem atque coniunctionem Sociorum Patroni* dirigens, 494 — quomodo in separationis hypothesi *se gerere debuerint Calendariorum redactores* ante et post annum 1882 circa ritum, 495 — quomodo *in celebratione Officii et Missae Sanctorum Sociorum*, qui a Patrono vel Titulari seiunguntur, 497 — quomodo Calendarii Redactor prout in casu instruendus, 498 — Patronus loci, si iure consuetudinis in suffragiis commemoratur, eius commemoratio *loco suo iuxta dignitatem ponatur, V. Or. A. Cunctis, Festa solemniora, S. Martinus, S. Stephanus, Titulus.*

Paulus (S.) **Apostolus**, V. *Commemoratio; Concursus, S. Petrus.*

Pax quo ordine danda, 259, 265.

Pentecostes, V. *Vigilia Pentecostes.*

Petrus et Paulus (SS.) coniunctim vel separatim *commemorandi sunt* in Vesperis die 30 Iunii, 617.

Planeta, planetae *decurtatae* bene stare *pro plicatis* possunt, 42.

Pluviale, V. *Benedictio cum SS. Sacramento, Manipulus, Vesperae.*

Pluvialistae in Vesperis solemnibus ante Celebrantem *usque ad intonationem primae antiphonae stare debent*, 265 — in iisdem Vesperis Pluvialistae *Psalmos in medio Chori ante altare intonare possunt, ibid.* — Primus pluvialista, qui Celebrantem thurificavit, et *omnes de Choro thurificare potest, ibid.* — Pluvialistae thurificari debent ab eo, *qui Canonicos incensat, statim post eos, ibid.* — non est conforme Caeremoniali *usus Pluvialistarum pro antiphonis et psalmis praeintonandis* in Missis solemnibus, *ibid.* — V. *Vesperae.*

Pontificalia, in associatione Episcopi *ab aede Episcopali ad Ecclesiam*, quum Pontificalia peragit, *non est facienda processio*, sed servandus Ordo in Caeremoniali praescripto, 211.

Postcommunio Missae in festo SS. Nominis Iesu *ad Deum Patrem dirigitur*, 255.

Praecedentia, de praecedentia in *repositione festorum* casus, 286 — aliqua praenotanda, 287 — quid *occurrentia*, quaenam *perpetua* et quaenam *Temporanea*, 288 — quid *translatio, repositio vel assignatio, discrimen inter translationem et repositionem, ibid.* — ordo praecedentiae festorum *in casibus occurrentiae, iuxta antiquam Rubricam*, 289 — de festis *primariis et secundariis*, decretum Generale, d. d. 2 Iulii 1893, 299 — de praecedentia inter festa *fixa et mobilia*, 291 — ordo praecedentiae festorum *in praesenti servandus ab omnibus* iuxta decr. Gen. d. d. 11 Dec. 1897, 291 — hic ordo tenendus est in occurrentia *tam perpetua quam temporanea*, 291 — ante novas Rubricas non aderat lex stricte dicta *perpetuo reponendi festa quotannis impedita, sed existebat regula quaedam generalis etiam ante* Generale decretum, 292 — an Albertus, prout in casu, fuerit in sua agendi ratione probandus vel censura

notandus, 293 — de *festis et octavis* inter se concurrentibus *eorumque praecedentia* quaestio, 354 — differentia inter antiquas et novas Rubricas *quod attinet praecedentiam in concursu semiduplicium cum diebus infra octavam et dupl. cum die octava et vicissim*, 355 — *Catalogus festorum primariorum*, 356 — cuinam ratio faveat ut in casu, 357 — duplex maius cum die octava occurrens *praecedentia gaudet, exceptis diebus octavis festorum primariorum D.ni*, 358 — animadvertenda *quoad octavas festorum secundariorum, ibid.* — quomodo intelligenda verba *ceteris paribus et ceteris non paribus* prout in casu, 359 — festum fixum prae mobili et magis proprium prae minus proprio, quae duo festa in occurrentia, ceteris paribus, praecedentia pollent iuxta Rubr. gen. Brev. *non eadem gaudent in concurrentia*, 421 — V. *Concursus*.

Praecedentia in processionibus, V. *Sodalitium a SS. Sacramento.*

Praefatio, V. *Organum.*

Praesentatio B. M. V., de Praesentationis festo sub ritu dupl. mai., *cum feriatione* in Borussia, *impedito et transferendo*, 362.

Preces a Leone Pp. XIII praescriptae *omitti non debent in Missa votiva SS. Cordis Iesu*, etsi benedictio cum SS. Sacramento impertienda sit, 516 — praedictae preces *in omnibus Missis dici debent, quae non sint cnm cantu vel conventuales, ibid.* — de *quarumdam precum origine*, 541.

Presbyter assistens, celebrante Pontificaliter E.po suffraganeo ad faldistorium *ei adstare debet cum Epistolam et Evangelium legit*, 281 — Presbyter assistens in initio Missae solemnis *sistere se debet ad dexteram Celebrantis*, 356 — infra cantum *hymni Angelici et Credo sedet ad sinistram Subdiaconi* in scabello separato, *ibid.* — tolerari nequit consuetudo ut *Presb. ass. se transferat cum Celebrante in cornu Epist.* ad cantum Evangelii, *ibique stet a sini-*

stris Celebrantis versus Diaconum, *ibid.* — dum Diaconus bursam cum corporali ad altare defert *assurgere non tenetur sicut Subdiaconus, ibid.* — Presb. ass. *incensari debet ante Subdiaconum, ibid.* — pacem recipit *a Celebrante et dat Diacono, ibid.* assistente E.po *cum pluviali et mitra vel cappa magna, pacem recipit a Presbytero assistente* E.pi, *ibid.* — post concionem habita coram E.po in Throno assistente, *Presb. ass. non debet neque potest se locare in plano cum palmatoria a sinistris Diaconi,* dum hic confessionem cantat ex libro, 284, 352 — V. *Ministri sacri.*

Pretiosissimus Sanguis, V. *Concursus.*

Privilegium binandi, V. *Oratorium privatum.*

Processio, V. *Nativitas D.ni.*

Publicatio festorum mobilium, V. *Festa mobilia.*

Publicatio indulgentiarum, V. *Indulgentiae.*

Pyxis cum particulis pro communione in Missa solemni consecrandis *ad altare deferenda est per Subdiaconum,* 110 pyxis *per aeditunm vel per clericum* ad altare deferri, et ab altari *ex inducta consuetudine reportari potest,* 671.

R

Redemptor SS., de solemni Conventu in Redemptoris obsequium *a Societatibus Catholicis Romanis Romae habito,* 543,

Regulares si Episcopi fiant, *habitus suae Religionis colorem retinebunt* in vestitu praelatitio, et illis interdicitur *usus cuiusvis ornamenti coloris violacei,* 689 — nunquam utentur Roccheto, *ibid.* — V. *A Cunctis, Chorales, Confessiones, Missae lectae de Requiem.*

Reliquiae, Reliquiis in altari *etsi ad ornatum et infra candelabra expositis,* accendi possunt candelae, 740 — Reliquiarum expositio vel depositio publice in Ecclesiis, *ea qua decet veneratione,* peragenda est, 743.

Repositio, V. *Praecedentia.*

Reservatio Episcopi Ordinarii, qua sibi potestatem reservat absolvendi confessarium, *qui sui complicis confessionem audit, licet absolutionem neque det neque simulet*, non tenet, 661.

Responsorium pro defunctis, consequenter et absolutio independenter a Missa, *certe haberi potest*, 382 — V. *Absolutio in Missis defunctorum*.

Rocchetum, Canonici amictum supra Rocchetum induere possunt *si ex privilegio eius usum habeant*, ex lege enim *soli Praelati saeculares* id possunt, 686 — Rocchetum *manicas augustas habere debet* et Episcopus *extra suae iurisdictionis locum* illud per Mantelletum cooperit, quum *sola Mozzeta Roccheto imposita iurisdictionem indicet*, 689 — V. *Administratio Sacramentorum, Regulares*.

Rosarium (SS.) **B. M. V.**, de praeminentia festi *SS. Rosarii* prae altero *S. Angeli Custodis Nationis*, 171 — obiectiones contra sententiam Ephem. liturg., *ibid.* — explanatur obiectio desumpta ex eo *qnod allegata ab Ephem. decreta e nova Collectione sint expunta*, 173 — sententia *Ephem. contraria probari non potest ex expunctione*, 174 — non valet ratio *quod unum festum contineatur in alio*, 175 — difficultati respondetur a Dissidente propositae, *quod nempe Angelus Nationis Custos alius est ab Angelo personae custode*, 176 — infirmatur argumentum *ex Tutelaris denominatione* deductum; 177 — Ephem. sententiam *sat validis argumentis communiri* concluditur, 178 — aliqua *de festorum identitate, ibid.*

Rubricae, V. *Concurrentia, Hymnus, Occurrentia, Praecedentia, Titulus, Translatio.*

S

Sabbatum Sanctum, Orationes in ignis benedictione *recitari vel tono feriali cantari* possunt, 511 — V. *Arundo, Diaconus, Exultet.*

Sacramentum in Ostensorio positum *sub throno collocandum est*, et super altaris mensa pro Benedictione exponi potest, *quando ab alto Baldachinum pensile positum est*, 169 — V. *Administratio Sacramentorum, Expositio SS. Sacramenti.*

Sacrosanctae et individuae etc. per se post Officium *non est praeceptiva*, 262.

Sandalia, V. *Subdiaconus.*

Secreta Missae pro festo S. Camilli De Lellis *ad Deum Patrem* dirigitur, 256.

Semiduplex, V. *Dies infra Octavas.*

Septem Dolores, V. *Hymnus.*

Sequentia in defunctorum missis *non privilegiatis nec solemnibus* ad libitum Celebrantis est, 42 — V. *Orationes.*

Signum Crucis, V. *Nunc dimittis.*

Silvester (S.), occurrente S. Silvestro in Dominica, *Vesperae a Capitulo erunt de festo*, cum *prima* commem. in I Vesp. dici infra oct., *secunda* Dominicae, deinde *aliarum octavarum*, 456.

Simplex, V. *Officia simplificata.*

Socii SS., V. *Patronus.*

Sodalitium a SS.mo Sacramento, negatur praedicto Sodalitio Civitatis Eboli *praecedentia in processionibus* super Tertii Ordinis collegium, 138.

Solemnitates festorum, Card. Caprara Indultum circa festorum solemnitates transferendas, *omnes Ecclesias et Oratoria publica respicit*, 638.

Sponsi in Matrimonii celebratione expletis ritibus a Rituali

praescriptis *e presbyterio recedant et in loco separato extra balaustrium* maneant, 511.

Stephanus (S.) **Proto-Martyr**, V. *S. Ioannes Evangelista.*

Stola, in Communione extra Missam *albi coloris* esse potest, 267, 743 — Concionatoris stola quoad colorem *respondeat officio diei*, et in functionibus *de quibus silet Rituale*, color albus melius congruit, 315 — Stolae usus *pro Parochis Missae solemni in Choro adstantibus* consuetudine favente, non videtur improbandus, 517 - Stolae usus a consecratione ad consummationem pro Sacerdote Neopresbytero assistente, est fere communis, 517 — improbatur in Episcopis *consuetudo stolam deferendi ab aula episcopali ad Ecclesiam et viceversa, ibid*, — V. *Administratio Sacramentorum, Benedictio cum SS. Sacramento.*

Subdiaconus in Sacerdotis defuncti absolutione praesente cadavere, *sistere debet cum cruce inter feretrum et altare*, 28 — qui *tonsura saltem initiatus non est*, non potest in Missa licite exercere officium Subdiaconi, 99, 389 — ubi consuetudo adest *Episcopum caligis et sandaliis induendi per cubicularium, dummodo Subdiaconus assistat* servari potest, 211 — Canonicus Subdiaconus *celebrante Pontificaliter E.po suffraganeo* Missale apertum sustinere debet, *dum E.pus Epistolam et Evangelium legit*, 281 — ampullae in Missis solemnibus *a Subdiacono semper ministrari debent*, 350 — V. *Crux processionalis, Ministri sacri, Pyxis.*

Superiores Regularium, V. *Confessiones.*

Symbolum in festo Titularis Eccl. Cathedr. *in omnibus dioecesis Ecclesiis* dicendum est, 161 — et in festis *Costitutarium aeque principalium*, 162 — V. *Credo.*

T

Tabernaculum, super tabernaculo, *quae in illius ornamentum sunt* apponi possunt, 586.

Tempus medium, V. *Horologium.*

Thronus, Episcopus dioecesis *gaudet iure cedendi thronum suum alteri Episcopo cum Rmorum Canonicorum adsistentia sibi debita,* dummodo Epus invitatus *non sit eius Coadiutor,* aut *Auxiliaris,* aut *Vicarius Generalis,* aut etiam *Dignitas seu Canonicus* in ipsius Ecclesiis, 427, 688 — Episcopo extraneo *genuflexiones debentur si throno utatur, ibid.* — Purpurati Patres extra Urbem *ius ad thronum in Pontificalibus semper habent,* 688 — de intelligentia Decr. Gen. 12 Ian. 1899 *super cessione throni,* 727.

Thurificatio, quo ordine facienda, 259, 265, 636 — in Ecclesiis, ubi alternativa chori habetur, incipienda est a parte chori, *in qua Chori tabella reperitur,* 573 — V. *Ductus, Festa mobilia, Incensatio, Thus.*

Thus in benedictione cum Reliquiis sive Sanctorum, sive etiam SS. Crucis, *benedicendum est, non vero in benedictione cum SS. Sacramento,* 170 — Sacramento in expositione thus adoletur *cum in throno collocatum sit,* et *ad Genitori,* 517 — nulla lex vetat ut thus adoleatur *antequam in throno collocetur, ibid.* — pro thuris impositione V. *Missa solemnis de Requiem.*

Tintinnabulum, adhiberi nequit in Missa *cymbalum dictum Indorum Orientalium* pro tintinnabulo, 278.

Titulus, circa recentem *vocis Tituli additionem* in Rubr. Brev. Rom. casus, 12 — quid *sub Patroni nomine* veniat, 13 — quid sub nomine *Tituli,* 14 — liturgicum *praecipuum discrimen* Patronum inter et Titulum, 15— Patroni loci commemoratio *facienda non est,* quoties

Titulus commemorari debet, 18 — verba Patronus vel Titulus Ecclesiae in peculiari Rnbrica, *sensu diviso* intelligenda sunt, 21 — consuetudo commemorandi etiam loci Patronum, *ubi viget, servanda est*, 24, 517 — obiectiones solvuntur prout in casu, 25 — de officio Titularis Eccl. Seminarii ex parte Rectoris, *qui et Archipresbyter est Cathedralis*, casus, 151 — Rector Archipresbyter, de quo in casu, *ad officium Titularis sub ritu dupl. I cl., et per se etiam cum octava tenetur*, 152 — dictus Archipresbyter ad officium Titularis tantum in die festo tenetur, *ad eius octavam teneri non videtur arctiori inspecto vinculo* quo Cathedrali Ecclesiae ligatur, 153 — Seminaristae *in sacris constituti ab officio Titularis Eccl. non eximuntur*, sed *neque Professores*, nisi sint alio alteri Ecclesiae vinculo obstricti, *ibid.* — Parochus Ecclesiae, cui materialiter Seminarii Ecclesia subiacet *ad nihil tenetur*, 154 — Titularis aut Patroni festum infra octavam Epiphaniae occurrens, *cum octava celebrandum est*, 303 — de ritu festi Titularis duplicis paroeciae unitae, *quae non est amplius*, 366 — de *die proprio festi* Titularis, 732 — V. *A Cunctis, Festa solemniora, S. Ioannes Ev., S. Martinus.*

Translatio, in officiorum translatione *pro prima die libera dies etiam infra communem octavam computandi sunt*, 40 — V. *Praecedentia.*

U

Unctio ab Episcopo Ecclesiam consecrante facienda est *ad modum crucis* in *partibus lateralibus stipitum portae*, ubi duae cruces insculpuntur, 641.

V

Velum humerale, V. *Benedictio cum SS. Sacramento.*

Veni Creator, eius doxologia *semper eadem esse debet*, 741.

Vesperae, in Vesperis ut in casu persolvendis, *Episcoporum Caeremoniale* servari debet, 421 — Celebrans Pluviale *ad Capitulum assumere nequit*, 422 — Pluvialistae Celebranti *altaris thurificationem facienti* assistere debent, *ibid.* — Commemorationes *in cantu* persolvi debent, *ibid.* — in Quadrag. omnes de Clero choro addicti, *ieiunent vel non*, ad *Vesperas anticipandas tenentur*, 457 — V. *Octava.*

Vicarius Apostolicus salvo meliori iudicio *absolutionem post Missam de Requiem ab alio celebratam agere potest*, 162.

Vigilia Assumptionis, V. *Immaculata Conceptio.*

Vigiliae cum ieiunio ratione iciunii *colorem violaceum* ferunt, 639 — in Missis privatis Vigiliae Pentec. *Missa sine Prophetiis* legitur, 739.